Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXX. št. 65 Ljubljana, ponedeljek 22. marca 1937 Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Popoln zlom frankovske ofenzive:

Vladne čete pred Siguenco

Italijanske čete se v paničnem begu umikajo proti aragonski meji, ker jim grozi nevarnost, da jih z desnega krila prodirajoče vladne čete zajamejo

Madrid, 22. marca. AA. Havas: Republikanske čete so včeraj vkorakale v mesto Cogoglior severno od Guadalajare. Ujele so tam 74 italijanskih vojakov. Cogoglior je 20 km severno od Brihuega in Sifuentesa. Prednje straže vladnih čet se bližajo Siguenzi.

V odseku pri Pozoblanci še traja huda bitka. Uporniki imajo 12.000 vojakov in veliko število strojnic, štiri topniške baterije in tri tanke. Uporniki so napadli s treh strani, pa so bili odbiti. Njihova ofenziva je doživela popoln polom. Med njihovimi mrtvimi je tudi neki polkovnik. Proti večeru so republikanska lovska letala odbila napad upornikih letal. Med republikansko vojsko vlada veliko navdušenje.

MADRID, 22. marca. AA. Havas: Odbor za obrambo mesta je snoči ob 22. uri objavil: Na fronti pri Guadalajari se nadaljujejo borbe zelo uspešno za nas. Naše čete se utrjujejo na svojih novih postojankah in skrbe tudi za dovoz vsega potrebnega iz ozadja. Naše čete prodirajo normalno. Včeraj dopoldne so zasedle Valdemoso de Tajuna. Ujeli smo 61 Italijanov in zaplenili mnogo voj. materiala. Razpoloženje čet je odlično. Na drugih bojiščih ni bilo posebnih borb.

PARIZ, 22. *marca. r.* Na guadalajarski fronti se nadaljuje prodiranje vladnih čet proti Siguenci. Frankovci in Italijani nudijo le še slab odpor. Umik italijanskih čet po cesti proti aragonski meji se razvija v vedno bolj paničen beg, ker jim grozi nevarnost, da jih zajeme desno krilo vladnih čet, ki prodira od Navalporta proti severu vse do Algore. V preganjanju bežečih italijanskih in maroških čet se posebno odlikuje vladno letalstvo, ki igra zadnje tedne odločilno vlogo v borbah med obema taboroma. Nacionalisti se v svojih poročilih omejujejo na to, da demantirajo vesti o zmagah vladnih čet pri Guadalajari in prehajajo molče preko bojev na tem odseku. Na južni in severni fronti so bili po poročilih frankovcev napadi vladnih čet odbiti.

Franco zaplenil vse zlato in vrednostne papirje

Salamanca, 22. marca br. Francova vlada je te dni izdala odlok po katerem morajo španski državljani v Španiji in v inozemstvu v roku treh dni oddati vse zlato in vrednostne papirje njej. Za odškodnino dobe od Francove vlade izdani papirnati denar, ki nima nobene podlage. Kdor se bo pregrešil zoper ta odlok, bo proglašen za upornika in postavljen pred preki sod. Ta ukrep je posledica popolnega finančnega izčrpanja generala Franca, ki je zaplenil že vsa razpoložljiva denarna sredstva, da je mogel plačati dobave orožja in municije v inozemstvu. Francovi vojaki že 14 dni niso dobili nobene plače, kar je razumljivo izzvalo veliko nezadovoljstvo. V tolažbo jim obljublja Franco, da bodo upoštevani pri oddaji javnih služb. V prvi vrsti bodo nastavljeni oni, ki so bili vsaj tri mesece na fronti, in oni, ki so izgubili svojce na bojnem polju.

Zaščita potniških ladij

Pariz, 22. marca. g. Zaradi pritožb potniških ladij, ki vozijo med Francijo in severno Afriko, je prispel v Port Vendres torpedni rušilec Aventurier, da spremlja ladje, ki vozijo v Alžir in Oran.

Malo upanja v skorajšnji mir

Pariz, 22. marca. d. Ob pričetku 9 meseca španske državljanske vojne, po približni izgubi pol milijona človeških življenj in skoro polovico narodnega premoženja, je še vedno malo upanja v skorajšnji mir. Po osemmesečnih bojih obvladujejo nacionalisti 26 španskih pokrajin, dočim izvršuje valencijska vlada popolno oblast nad 13 pokrajinami. Ostale pokrajine so še sporne.

Sedaj je pod orožjem nad pol milijona mož. Po številu so valencijske čete še vedno v premoči, nacionalisti pa izenačujejo to z boljšo tehnično opremo, posebno z modernimi tanki, letali in topništvom. Kljub uveljavljenju dogovora o nevmešavanju ne trpi doslej še nobena stranka pomanjkanja orožja ali municije.

Kaj pripovedujejo italijanski ujetniki

V Španiji so italijanske čete že od decembra

MADRID, 22. *marca. AA.* Havas: Snoči je prišlo v Madrid 57 italijanskih jetnikov, ki so bili ujeti na fronti pri Guadalajari. Italijanski narednik, ki je bil v tej skupini in ki govori že dovolj dobro španščino, je izjavil, da so se on in njegovi tovariši izkrcali v Cadixu decembra lanskega leta. S precejšnjo lahkoto so zavzeli najprej Malago in bili nato poslani na fronto pri Guadalajari.

»Na fronti pri Guadalajari smo najprej naglo prodirali, dokler ni sledil silen protinapad. Naši tanki so bili naenkrat prestreljen, vladni tanki pa so bili neranljivi. V prvem trenotku smo bili presenečeni in tedaj je bilo naše prodiranje tudi že ustavljeno. K temu so pritisnili še strašni napadi vladnih letal, naše čete so gubile pogum in morali smo se začeti umikati. To je bil pravi poraz! V prvih vrstah so sami italijanski prostovoljci, daleč zadaj pa so šele španski vojaki. Naša italijanska divizija je enotno napadala, naše vojake pa je precej razorožila propaganda nacionalistov, ki so govorili, da je Valencija že padla, niso nas pa pustili, da bi šli v Valencijo.«

V tem trenotku je prišla v dvorano, kjer so pripovedovali italijanski narednik in njegovi tovariši skupina šestih poslancev in šestih novinarjev iz Češkoslovaške v spremstvu prosvetnega ministra Fernandeza in mnogih oficirjev. Med njimi je bila tudi članica španskega propagandnega odbora La Passionaria. Jetnikom je izrekla navdušen govor, jetniki pa so zapeli Garibaldijevo himno. Ob koncu so vsi navzoči dvignili desno roko s stisnjeno pesnico in vzkliknili »Naj živi španski narod! Naj živi italijanski narod!«

Nova svetovna mirovna konferenca?

Predlog Roosevelta angleški in francoski vladi Arabci dobivajo pomoč od zunaj

London, 22. marca. z. Kakor poročajo današnji listi, prinaša odposlanec Amerike Norman Davis, ki bo zastopal Zedinjene države na svetovni sladkorni konferenci v Londonu, angleški vladi načrt prezidenta Roosevelta za sklicanje nove svetovne mirovne konference. Načrt je izdelan v vseh podrobnostih, samo uvod, ki vsebuje povabilo državam, še ni definitivno redigiran, ker se želi Roosevelt glede tega sporazumeti poprej z angleško in francosko vlado. Normana Davisa spremlja tudi vojaški strokovnjak, ki bo skupno z njim vodil razgovore z angleško vlado glede vprašanj, ki se nanašajo na oboroževanje. Z istim parnikom se vrača v Evropo tudi ameriški poslanik v Parizu, ki bo vodil slična pogajanja s francosko vlado.

Papeževa poslanica proti hitlerizmu

Pričetek odkritega kulturnega boja v Nemčiji

BERLIN, 22. *marca. AA.* Havas: Včeraj so v vseh nemških katoliških cerkvah prečitali papeževo poslanico, ki protestira proti kršitvam konkordata iz leta 1933. V Berlinu je poslanico prečital škof Preising v katedrali sv. Hedvige. Poslanica se deli na tri dele. V prvem delu govori mirno o konkordatu, drugi del govori o veri v Boga in v Kristusa in o pravicah roditeljev, ki jih imajo po krščanski morali. V tretjem delu se govori o tistih, ki so se z grožnjami ali obljubami obrnili proti Kristusu.

Sv. oče pravi, da je krivda za kršitev konkordata na strani države, ne pa na strani cerkve. Država noče lojalno tolmačiti odredb te pogodbe. Sv. oče ne mara odpovedati tega konkordata samo iz skrbi za duše, ki so mu poverjene, vendar pa bo branil pravice katoliške cerkve proti oblastnikom v Nemčiji. Nanj v tej smeri ne bo uplival prehodni uspeh ali neuspeh.

Poslanica ostro obsoja plemensko načelo in zavrača teorijo o narodu krvi in zemlje. Vsi, ki govore tako, žalijo verski čut. Za kristjane je križ edini simbol vsega tistega, kar se hoče danes vzeti roditeljem in otrokom, ki verujejo v Boga. Cerkev nikdar ne bo priznala šol, v katerih poučujejo verouk učitelji. Ta verski pouk ni svoboden in se izvaja v protikrščanskem duhu.

Poslanica se obrača nato na vse duhovnike in menihe, ki imajo tako težke dolžnosti. Poslanica se zaključuje z mislijo, da sv. oče moli za vse tiste, ki trpe zaradi svoje vere. Cerkev se bo znala v ječah in koncentracijskih taboriščih upreti fizičnim mukam.

Mussolini se vrača iz Libije

Velike manifestacije v Tripolisu

TRIPOLIS, 22. *marca. AA.* Stefani: Mussolini je včeraj sprejel v guvernerjevi palači inozemske časnikarje, ki ga spremljajo na njegovem potovanju in pa člane italijanske akademije Bontempelija, Ojetija in Marinetija. Mussolini je rekel, da se mora tisk še bolj zavzeti za probleme italijanskega imperija. Niti hud pustinski vihar ni oviral Mussolinija, da ne bi izvršil vsega dela, ki je bil po programu določen. Samo za potovanje z letalom se ni mogel odločiti. Mussolini je zapustil Tripolis viharno pozdravljen od ljudskih množic. Ob stopnišču guvernerjeve palače je bil zbran ves muslimanski izvršilni odbor. Po ulicah in v pristanišču je bilo ogromno ljudi, ki so ga navdušeno pozdravljali. Na poti v pristanišče je Mussolini stal v avtomobilu, ob njem pa je bil Balbo. Smeje je z dvignjeno roko pozdravljal prebivalstvo.

TRIPOLIS, 22. marca. AA. Stefani: Poleg »islamskega meča« je Mussolini prejel še vse polno drugih darov. Dobil je tudi odličnega konja arabske pasme, beduinske preproge iz Misurata in razne slike iz Bengazija in Tripolisa.

Nov guverner Eritreje

Rim, 22. marca. AA. Armadni general Guzzoni je odstavljen kot guverner Eritreje ter je imenovan na njegovo mesto admiral Defeo. Novi guverner se je udeležil italijansko-turške vojne l 1911/12 in svetovne vojne. Nekaj časa je bil tudi podpredsednik vrhovnega pomorskega sveta.

Bombažni nasadi v južni Srbiji

Skoplje, 22. marca AA. Ta teden se je vršila v Skoplju konferenca načelnika kmetijskega ministrstva Bore Miljutinovića in inž. Stojiljkovića ter predstavnikov skopljanskih oblasti in gospodarskih krogov. Razpravljali so vobče o pospeševanju bombažne kulture v južni Srbiji, še letos naj bi se pričela sistematično gojiti ta panoga kmetijstva. V južni Srbiji je mnogo pripravnih terenov za bombažne nasade. Zastopnika ministrstva sta prisotnim pojasnila tudi razne določbe uredbe o odkupu bombaža, kakor tudi prednosti, ki jih uredba priznava proizvajalcem in industrijcem. Po podatkih, ki so bili doslej zbrani, se je ugotovilo, da je v Južni Srbiji za kulturo bombaža pripravnih okrog 30.000 ha zemlje. Po istih podatkih je pričakovati od bombažnih nasadov mnogo več dohodkov, kakor od makovih in drugih takih nasadov. Po ugotovitvah posebne komisije bodo dohodki znašali povprečno 30 milijonov Din več kakor znašajo od makovih in drugih nasadov.

Razpust socialne stranke v Franciji

Pariz, 22. marca. o V parlamentarnih krogih so se danes razširile govorice, da je vlada vendarle popustila napram zahtevam komunistom in sklenila razpustiti francosko socialno stranko, ki jo vodi polkovnik De la Rocque. Izkazalo se je, da pomeni ta stranka prav za prav nadaljevanje delovanja ilegalne organizacije »Ognjenih križev«.

Smola letalke Earhardtove

HONOLULU, 22. marca. AA. Letalki Earhardtovi in njeni spremljevalki se je na tukajšnjem letališču pripetila nesreča. Letalo je na letališču prebrzelo že 300 m, ko se je nenadoma nagnilo na levo stran, tako, da se mu je krilo zarilo v zemljo. Aparat se je prevrnil. V istem trenotku je eksplodiral manjši bencinski tank v krilu. Nastal je požar, ki so ga pa kmalu pogasili in rešili obe letalki. Ugotovili so, da je prišlo do nesreče zaradi tega, ker je počila guma na levem kolesu. Letalo bodo popravili šele v 15 dneh.

Earhardtova in njena spremljevalka sta se vrnili v Los Angeles.

Novi nemiri v Palestini

Jeruzalem, 22. marca. z. V Palestini so znova oživeli hudi boji med Arabci in Židi odnosno angleško policijo in vojaštvom. Včeraj je prišlo v bližini Jeruzalema do pravcate bitke med močnim oddelkom arabskih ustašev in oddelkom angleške policije. Na obeh straneh je bilo sedem mrtvih in 12 ranjenih. Angleži so ujeli dva Arabca. Oborožena sta bila z najmodernejšimi puškami italijanskega izvora. Izpovedala sta, da je ta oddelek vodil sirski oficir. Zaradi teh dogodkov je angleški vrhovni komisar sestavil posebne motorizirane policijske oddelke, ki bodo nadzirali palestinske meje in preprečili dotok upornikov iz sosednih pokrajin, ob enem pa je bila sestavljena posebna židovska policija, ki ima nalogo, ščititi židovske naselbine.

Jeruzalem, 22. marca. AA. Havas: Počasi se vrača red in mir. Samo na sirski meji je bilo nekoliko streljanja. V bližini Tiberijade je bil izvršen atentat na neki avtomobil. Visoki komisar bo ta teden obiskal Galilejo. Angleške oblasti se vesele arabskega proglasa, ki poziva na mir. Arabski odbor je zaprosil za milost za šest Arabcev, ki bi morali biti usmrčeni zaradi sodelovanja pri atentatih. Visoki komisar je njihovo smrtno kazen spremenil v dosmrtno ječo.

Železniška nesreča v Avstriji

DUNAJ, 22. *marca. AA.* Havas: Posebni sportni vlak, s katerim se je okoli 1000 smučarjev vračalo iz Bischofshofena na Dunaj je iztiril blizu postaje Johannsbach. Težje poškodbe je dobilo 29 oseb. Nesrečo je povzročila skala, ki se je zvalila na progo.

Pol milijona v gramofonu

Beograd, 22. marca. o. Danes je beograjska policija izsledila v starem gramofonu pol milijona Din, ki jih je poneveril blagajnik beograjske mestne elektrarne Popadić.

Pod vlak je skočil

Celje, 22. marca

Davi okrog 7. si je v Celju končal življenje sluga pri tvrdki »Confidenti« Jakob Šket, star 24 let. Na železniškem prelazu v Komenskega ulici se je vrgel pod savinjski vlak, ki mu je zdrobil lobanjo, da je bil takoj mrtev. Pokojnikovo truplo so prepeljali v mrtvašnico.

Vse kaže, da je šel Šket v smrt zaradi nesrečne ljubezni. Bil je marljiv in pošten, v službi vesten in zanesljiv. Radi so ga imeli vsi, ki so ga poznali. Njegove prijatelje in znance je vest o njegovi tragični smrti zelo presenetila.

Vremensko poročilo

po stanju z dne 22. marca ob 7. uri zjutraj

Rateče-Planica, —2, jasno, mirno, 25 srena.
Planica-Slatna: —2, jasno, mirno, 35 do 40 cm srena, mala skakalnica uporabna.
Kranjska gora: —2, jasno, mirno, 10 srena.
Vrhnika, Krajca: 220 srena.

Politični obzornik

Potvorba se nadaljuje

Še pred nedavnim smo na tem mestu priobčili ivleček iz zagrebških »Jugoslovenskih Novin«, ki so opozarjale, kako izvestni politiki radi potvarjajo izraze pokojnega Kralja-zedinitelja, da jih spravijo v sklad s svojimi plemenskimi doktrinami Osobito izrek tvorca Jugoslavije, da je vsak dober Jugosloven tudi dober Srb, Hrvat ali Slovenec, je kaj pripraven, da se njegov globoki smisel postavi na glavo in skoro neopazno izprevrže v nasprotje tega, kar je poudaril pokojni kralj Aleksander. Danes se zato često čuje inačica, da je vsak dober Slovenec, Hrvat ali Srb obenem dober Jugosloven in se tako predelani stavek pripisuje pokojnemu kralju. Kakor rečeno, so »Jugoslovenske Novine« energično opozorile na potvorbo, toda zdi se, da se je le-ta tako ukoreninila, da jo je težko iztrebiti. Tako je o priliki proračunske debate v senatu zopet padel omenjeni izrek v izkrivljeni obliki, pa ga je govornik točno pripisal pokojnemu kralju, sklicujoč se na njegovo avtoriteto. Zato ni nikakšno čudo, da je prišel na tej napačni predpostavki do čisto separatističnega zaključka, naj Srbi ie hrabro srbujejo, Hrvati hrvatujejo in Slovenci slovenčijo, češ, da se v tem kaže samo njihovo jugoslovensko domoljubje. Blagopokojni kralj pa je s svojim izrekom naglasil, da je jugoslovenstvo nadrejeno plemenski pripadnosti, katere poudarjanje škoduje jugoslovenstvu, medtem ko slednje v ničemer ne okrnjuje srbstva, hrvatstva in slovenstva. V tem je ravno pomen izreka: Vsak dober Jugosloven je dober Srb, dober Hrvat, dober Slovenec. Kdor se javno sklicuje na besede pokojnega kralja, bi moral pred vsem paziti na to, da jih citira nepotvorjene.

Naše kolonije

O priliki prihoda nekega beograjskega sportnega kluba v Split je tamošnji »Jadranski Dnevnik« zapisal nerodno besedo, da je goste navdušeno pozdravila tudi »srbska kolonija« v Splitu. Režimski listi so se z vso silovitostjo spravili nad nesrečnika, ki je morda prav mislil, pa narobe zapisal ter poudarjajo, da v Jugoslaviji ne more biti niti srbskih niti hrvatskih kolonij. Ta vnema je vsekakor hvale vredna, vendar si človek misli, da časi kolonij morda le niso tako daleč, ako se bo plemenski separatizem tako zelo širil in ako bi mu uspelo, da razkosa državo na toliko komadov, kakor žele separatisti Do takega absurda ne more priti, dasi bi to ne bilo nič drugega nego skrajna posledica plemenske doktrine. Tako bi naša država dobila brez vseh težav to, po čemer hrepeni Nemčija brez uspeha in za kar druge države bijejo krvave boje: kolonije

Glasilo JRZ o patru Kerubinu Šegviću

Beograjska »Samouprava«, glavno glasilo JRZ, piše povodom 70letnice znanega hrvatskega frankovskega in klerikalnega novinarja Kerubina Šegviča, ki je po poklicu duhovnik in sedaj dopisnik vatikanskega glasila »Osservatore Romano«: »Kerubin Šegvič je znan po svojih napadih in ekstravagancah. On je leta 1905. urejeval v Sarajevu »Hrvatski Dnevnik«, ki je nesram no žalil blagopokojnega kralja Petra, Srbijo in Srbe. On je napisal knjigo, v kateri »dokazuje«, da niso Hrvati slovanskega, marveč gotskega pokolenja, da so torej sorodniki Nemcev. On je dopisnik inozemskih listov, ki žalijo našo državo, on je napadal naše narodne svetinje ... Vsak človek odgovarja, pred zgodovino za svoja dela, pa bo odgovarjal zanja tudi Kerubin Šegvič. Toda neokusno je, ako ga splitski listi »Novo Doba«, »Jadranski Dnevnik«, da ne govorimo o zagrebških listih, stavljajo v eno vrsto z Natkom Nodilo, don Franom Buličem, Luko Botičem in z ostalimi narodnimi velikani in borci za svobodo našega troimenega naroda. Kako majhen je Šegvič napram njim, on, ki se idejno ni nikdar mogel ločiti od Avstrije, pa niti ne v času, ko je ona z najsurovejšo silo gazila pravice Hrvatov in jih zatirala! Tisti, ki slavi Starčeviča, ne more slaviti Kerubina Šegviča, ker sta to dva antipoda«. — Radovedni smo, kaj poreče »Hrvatska Straža«, kaj njen starejši brat »Slovenec« k tej ostri obsodbi Šegviča po »Samoupravi«.

Slovensko časopisje

V glavnem mestu republike Argentinije v Južni Ameriki sta dosedaj izhajala dva slovenska lista »Slovenski Tednik« in »Novi List«. Oba lista sta se sedaj združila in bo odslej izhajal v Buenos Airesu samo en list pod naslovom »Slovenski List«. Pravijo, da je pri združitvi obeh listov posredoval poslanik dr. Izidor Cankar. V slovenski naselbini v Buenos Airesu so v veliki večini naši rojaki iz Julijske Krajine. — V Celju je začel izhajati »Koroški Klic«.

Borzna poročila.

Curih, 22. marca. Beograd 10, Pariz 20.16, London 21.45, New York 439.125, Bruselj 73.96, Milan 23.125, Amsterdam 240.201, Berlin 176.60, Dunaj 80.40 — 81.65, Praga 15.81, Varšava 82.12, Bukarešta [illegible]

Inozemci ne smejo tekmovati v Planici?

To vest, ki so jo prinesli češki listi, je treba sprejeti zaenkrat z rezervo

Ljubljana, 22. marca

Češki listi objavljajo čudno vest, ki utegne tudi pri nas dvigniti mnogo prahu. Upravni odbor FIS naj bi bil prepovedal udeležbo inozemskih tekmovalcev na tečaju, kakor tudi na javni produkciji v smuških poletih v Planici od 22. do 29. t. m. »Narodni listy« pišejo:

»Na znani mamutski skakalnici v Planici, kjer je bil dosežen skok preko 100 m, bi se moral od 22. do 29. t. m. vršiti tečaj v »letu po zraku«, na katerega so Jugosloveni povabili vse saveze, včlanjene v FIS. Tečaj se ne bi končal s tekmo v skokih, temveč s produkcijo vseh udeležencev tega tečaja. Mednarodna smučarska organizacija je zdaj v smislu sklepa svojega predsedstva v Chamonixu brzojavno prepovedala sodelovanje reprezentantov vseh inozemskih savezov, dočim lahko jugoslovenski tekmovalci vežbajo na tej skakalnici. Inozemskim tekmovalcem je prepovedan vsak nastop, pa naj si bo v tečaju, treningu ali javnem nastopu«.

Obrnili smo se na merodajne činitelje pri »Udruženju smučarjev Planica« in pri JZSS, kaj je z brzojavno prepovedjo. Odgovorili so nam, da niso prejeli nobene brzojavke ali pisma in da o prepovedi ne vedo ničesar. Morda gre za alarmantne vesti gotovih krogov, ki nasprotujejo smuškim poletom je zato treba vse podobne vesti sprejeti z veliko rezervo in počakati na zadevno obvestilo FIS.

Če so vesti čeških listov resnične, nam je postopanje upravnega odbora FIS nerazumljivo. Znano je namreč, da je predsedstvo FIS v Chamonixu vzelo na znanje predlog JZSS o uvedbi smuških poletov kot nove discipline in da je določilo posebno komisijo, ki naj prouči smuške polete na mestu. Inž. Straumann kot vodja te komisije se je najavil že 14. t. m., da bi prisostvoval tečaju in produkciji v poletih, a so ga še pravočasno obvestili, da je prireditev preložena. In zdaj naj bi isti ljudje, ki so na seji predsedstva določili posebno komisijo za proučitev poletov, na svoj sklep v Chamonixu enostavno pozabili in prepovedali udeležbo inozemcev? Stvar bi se mogli razlagati le tako, da o FIS sklepih v Chamonixu nismo bili pravilno poučeni, kar pa ne more biti, kajti prav vsi vodilni inozemski dnevniki in sportni listi so istočasno in enako objavili sklepe FIS predsedstva kakor jugosloven. tisk. Gotovo je, da tu nekaj ni v redu. O sklepih v Chamonixu je bil prav gotovo izdan komunike ali vsaj zapisnik, ki so ga morali prejeti vsi včlanjeni savezi, torej tudi JZSS. Po zatrdilu funkcijonarjev JZSS takega zapisnika doslej še niso prejeli in dokler ga ne bo, bo treba potrpeti. Značilno je pa vendarle, da so se še pred vsako planiško prireditvijo pojavile ovire, ki na vsak način hočejo onemogočiti našo Planico. Kdo ima na tem največji interes, nam ni znano.

Zahteve naših strojnikov

Da ne bo eksplozij tudi pri nas, kakor se dogajajo drugod po svetu

Ljubljana, 22. marca.

Včeraj dopoldne je bil v Delavski zbornici članski sestanek ljubljanskih in okoliških strojnikov. Vodil ga je predsednik P. Toni, prisostvoval pa mu je tudi zastopnik Delavske zbornice J. Stanko, ki je imel razen podpredsenika P. Škerlja referat o kolektivni pogodbi in socialni zaščiti strojnikov.

Strojniki so organizirani v Zvezi strojnikov kraljevine Jugoslavije v Beogradu. Zveza ima več sekcij. Ljubljanska Sekcija strojnikov, ki šteje 11 pododborov, ima delokrog na področju vse banovine in 260 članov. 90% strojnikov je organiziranih. Naglasiti je treba, da organizacija strojnikov ni priključena nobeni sindikalni zvezi ter da deluje povsem samostojno, ne da bi na njo vplivala kakršnakoli politična usmerjenost. Namen zveze je ščititi interese svojega članstva v gmotnem in moralnem pogledu, skrbeti za izpopolnitev njihove strokovne izobrazbe za upravljanje vseh modernih parnih in električnih naprav in ščititi obstoječe pravilnike o upravljanju teh naprav.

Zdaj prihajajo strojniki s svojimi zahtevami pred javnost. Tr zahteve so nedvomno upravičene glede na značaj strojniškega dela. Predvsem zahtevajo ureditev mezd po kolektivni pogodbi, ki bi se naj uveljavila za vso državo ali vsaj za banovino, in sicer glede na novo uredbo o minimalnih mezdah. Po kolektivni pogodbi — osnutek za njo je izdelala organizacija strojnikov — se dele strojniki v dve kategoriji. V I. kategorijo spadajo strojniki v smislu pravilnika o polaganju izpitov izza 9. VIII. 1933 in ki bi naj imeli 2000 Din mezde na mesec. V II. kategorijo spadajo strojniki, ki upravljajo parne stroje do 100 KS in ki bi naj imeli 1500.— dinarjev plače. Na dve kategoriji se dele tudi kurjači, sicer kurjači kotlovskih naprav s plačo 1400 Din v prvo, v drugo pa kurjači lokomobilnih kotlov s plačo 1200 dinarjev. Ker strojnik mora biti vedno v neposredni bližini obrata, zato strojniki zahtevajo prosto stanovanje pri obratu ali pa 200 Din stanovanjske doklade na mesec. Strojniki odločno zahtevajo brezpogojno izvajanje pravilnika o parnih napravah in je treba zaposlovati le kvalificirane moči, predvsem, ker so nezaposleni kvalificirani strojniki — 5 do 10% pri nas — in zato, da se ne bodo tudi pri nas dogajale velike katastrofe, do kakršne je prišlo nedavno v Ameriki, ker pri parnih napravah ni bil zaposlen kvalificiran strojnik. Strojniki tudi zahtevajo, da bi se ne zaposlovali več državni vpokojenci — železničarji —, ki imajo nad 1000 Din pokojnine. Pri nas je dovolj kvalificiranih strojnikov tudi za najmodernejše obrate, zato njihova organizacija zahteva izgon vseh tujcev, tako zvanih specijalistov.

Med drugimi zahtevami naj navedemo še zahtevo, po striktnem izvajanju obrtnega zakona in zakona o zaščiti delavcev, kolikor se nanaša na strojnike, doklade za nadurno delo in osemurnik in plačane dopuste, kakor določa obrtni zakon, za prvo leto službe 7 dni, od enega do 5 let službe 10 dni in do 10 let 14 dni plačanega dopusta. Ena glavnih zahtev pa je, da se strojnikom prizna zavarovanje pri Pokojninskem zavodu, saj spadajo po značaju svojega dela pod zakon o nameščencih.

Pričakujejo, da bodo s svojimi zahtevami prodrli in da bodo našli zaslombo v javnosti.

Ljubljanski mizarji so zborovali

Občni zbor Združenja ljubljanskih mizarjev, parketarjev, lesostrugarjev in stolarjev

Ljubljana, 22. marca

V salonu restavracije pri Štruklju je bil včeraj ob lepi udeležbi občni zbor Združenja ljubljanskih mizarjev, parketarjev, lesostrugarjev in stolarjev. Zbor je otvoril predsednik g. Ivan Praznik, ki je pozdravil zastopnika mestne občine dr. Freliha, zastopnika zbornice za TOI g. Miroslava Urbasa in druge goste. Po formalnostih je prešel na poročilo o delu uprave v preteklem letu. Uprava Združenja je storila in poizkusila vse, kar se je sploh ukreniti dalo za interese članov, uspehi pa so samo delni, kakor je to tudi pri drugih obrtniških združenjih.

Združenje je lani vložilo mnogo ovadb radi šušmarstva, ki silno škodi pošteni obrti in ki se je zelo razvilo tudi v mizarski stroki. Združenje je doprineslo absolutne dokaze, a je merodajna oblast pokazala premalo energije in volje, da bi se vsak posamezen primer temeljito preiskal. V mnogih primerih se je celo verjelo šušmarjem in se sploh ni postopalo proti njim.

Lani je uprava vodila dve anketi o sklenitvi kolektivne pogodbe s pomočniki. Žal pri tem ni bil dosežen pričakovani uspeh, namreč, da se z enotnimi mezdami izboljša položaj pomočniškega zbora na eni, na drugi strani pa da se regulirajo cene mizarskim izdelkom ter spravijo na dostojno višino. Uspeh bi pa ne bil izostal, če bi bila kolektivna pogodba obvezna za vso banovino in ne samo za mestnega obrtnika, ki je že itak obremenjen z neštetimi dajatvami.

Zastopniki uprave so v interesu obrtništva lani večkrat intervenirali na banski upravi in na magistratu pri g. županu, kjer se je marsikaj obljubilo, a kaj se bo storilo je še vprašanje. S posebno odločbo se je lani doseglo, da tapetniki ne smejo v bodoče prevzemati mizarskih del, čeprav jih sami oddajajo mizarju. Dela še pa na to, da se določi stroga meja med mizarskim in tesarskim delom, kajti bili so primeri, da je tesarski mojster prevzel povsem mizarsko delo in ga izvršil.

Tajniško poročilo, ki govori splošno o položaju mizarske obrti v mestu je podal g. Rajko Sajevic. Posebej še poziva na borbo proti šušmarjem, končno pa apelira na večjo vestnost članstva pri plačevanju članarine. Članstvo, naj bi se v še večji meri oklenilo svoje organizacije, kajti le v skupnem nastopu bodo doseženi večji uspehi. Iz poročila blagajnika Ivana Šemerla izhaja, da je materijalno stanje Združenja zadovoljivo. Za nadzorni odbor je poročal g. Berlič Rok, ki je predlagal absolutorij. Predlog je bil sprejet soglasno. Sledil je predlog za sprejem novega proračuna, nakar so zborovalci prešli na volitve dveh delegatov za Okrožne odbore. Izvoljena sta bila predsednik Ivan Praznik ter odbornik Matija Perko.

Zastopnik zbornice za TOI g. Urbas je pred zaključkom v daljšem govoru razvil misli o razmerah v obrtniških vrstah vobče in pozval tudi mizarske mojstre k še tesnejšemu sodelovanju z ostalimi obrtniškimi organizacijami.

Odhodnica sestri Rapetovi

Ježica, 22. marca

Nacijonalna Ježica je v petek zopet do zadnjega kotička napolnila Sokolski dom, kakor je to vedno, kadar odhajajo z Ježice najboljši nacijonalni delavci. Tokrat je odšla s. Zora Rapetova, ki je že pri organizaciji podmladka Jadranske straže pretr- kot pridna in pozrtvovalna, neustrašena Sokolica. Nacijonalna Ježica pa jo je prisrčno vzljubila in to pokazala tudi včeraj pri odhodnici.

Ob tej priliki je bila odigrana trodejanska burka »Avtomobilist«, ki je žela na našem odru doslej še nedočakan uspeh. Režija, izvedba, oboje je bilo vzorno podano. Naši igralci so bili tokrat še posebno izvrstni, prav vsi. Salve smeha so se vlekle prav od začetka igre do konca in aplavzi ob odprti sceni, ki so pri naši publiki redki, so bili očitna nagrada igralcem za njihovo igranje.

V odmoru zadnjega dejanja je stopila na oder s. Zora Rapetova v družbi društvenega staroste br. Germeka in načelnika br. Petra Kušarja. Ta je izročil s. Rapetovi velik šopek rdečih nagelnov, v spomin na nacijonalno Ježico. Bodi pogumna, neustrašena Sokolica, vedno vdana Tyrševa misli,

Premagana od solz, se je s. Zora Rapetova zahvalila br. načelniku in občinstvu, kjer je mnogo rosno oko kazalo bolečine sedanjega časa. S. Rapetova je delala pri nas prav do zadnje minute. Včeraj še na Sokolskem odru na Jesenicah, danes pa že poučuje na novi šolski postojanki v Št. Gothardu. Tudi tam ostane samo Sokolica, trpljenje pa ji bo dalo nove volje in novega smisla za nacijonalno, sokolsko delo, v veri Miroslava Tyrša žrtvovano v dobro kralja in rodu.

Ivan Bajželj

Ljubljana, 22. marca

Ko smo 8. t. m. pisali o 60-letnici zaslužnega sokolskega delavca Ivana Bajželja, pač nismo pričakovali, da ga čez 14 dni ne bo več med živimi. Vest o njegovi nenadni smrti je globoko pretresla njegove številne znance ter sokolsko javnost.

I. Bajželj je obolel na ledvicah in se je moral podvreči operaciji, ki jo je dobro prestal, toda nenadno so nastopile komplikacije, ki jim je podlegel. Z njim smo izgubili res idealnega sokolskega delavca, iskrenega narodnjaka, kakršne je dala samo prejšnja generacija.

Bajželj se je rodil 8. marca 1877 v Stražišču pri Kranju. Posvetil se je učiteljskemu poklicu. Najprej je služboval na Jesenicah, pozneje je pa prevzel službo telovadnega učitelja na idrijski realki, kjer je deloval z E. Ganglom in drugimi odličnimi sokolskimi delavci. Ko je končal telovadno vzgojne študije na Dunaju, se je povsem posvetil telesno vzgojnemu delu in nastopil je službo referenta za telesno vzgojo pri zdravstvenem oddelku v Ljubljani. L. 1922 je pa prešlo vodstvo telovadbe na učiteljišču v njegove roke.

Posvečal je pa tudi ves prosti čas vzgoji mladine v šoli in zunaj nje in z velikim uspehom in požrtvovalnostjo se je posvečal sokolskemu delu v sokolskih društvih. Zapustil je tudi mnogo sadov svojega strokovno telovadnega in organizacijskega delovanja kot neumoren pisec. Udejstvoval se je v neštetih strokovnih listih, bil je urednik »Sokoliča« in »Sokola« in marljivo je tudi dopisoval v »Učiteljskega tovariša«. V sokolski organizaciji je zavzemal že dolgo vidno mesto. Sokostvo in učiteljstvo je izgubilo izredno delavnega delavca velikih sposobnosti in zelo težko bo nadomestiti vrzel, ki je nastala z njegovo tako zgodnjo smrtjo.

Njegovo delo, ki je rodilo toliko lepih sadov, ne bo nikdar pozabljeno in ohranilo mu bo najlepši spomin.

Obmejna zastava plapola

Ljubljana, 22. marca.

Logatec in Hotedršica sta doživela v nedeljo pomembno svečanost nove obmejne zastave. Svoje hiše so okrasili z državnimi trobojnicami, ki so v lahnem vetru zmagoslavno plapolale prihajajočim gostom v pozdrav. Z dopoldanskimi vlaki so prihajali Četniki, razne deputacije itd. Posebno pozornost so zbujali razoglavi, neustrašeni četniki iz Ljubljane, ki so prišli kljub vsem oviram, čeprav razoglavi, dasi je deževalo. Ob 10. uri dopoldne so napolnili Četniki in druga jugoslovanska javnost prostor pred cerkvijo, kjer je domači g. župnik blagoslovil zastavo, nakar je pevsko društvo »Logatec« zapelo »Bože pravde«. Sledili so ognjeviti govori

Roša in zastopnikov raznih organizacij, nakar je bila recitacija pesmi »Obmejni zastavi«.

Po svečanosti pred cerkvijo, so se Četniki in drugi odpeljali v Hotedršico, kjer so izstopili in šli peš z drugim občinstvom na mejo. Pričelo je čedalje bolj deževati, toda Četniki so kljub temu strumno korakali proti cilju, kjer je njihov predsednik v kratkem a jedernatem stavku izročil zastavo graničarjem, ki so jo ob zvoku trombe »Molitev« dvignili točno ob 12. uri na drog. Dež, ki je vedno bolj lil, je v tem hipu prenehal, posijalo je za trenutek solnce in prvič poljubilo novo obmejno zastavo. Ponosno je zaplapolala zastava na cvetno nedeljo, prvega pomladanskega dne ob 12. uri ter zopet oznanila vsem bratom veliko noč. Po lepi slovesnosti so četniki in ostalo občinstvo odšli s posebnim občutkom v srcu v Zg. Logatec h kosilu, kjer se je po kosilu razvila živahna, neprisiljena in bratska zabava. Ob 16. uri je četništvo in ostala jugoslovanska javnost napolnila Sokolski dom, kjer je prisostvovala zelo lepo vprizorjeni igri logaškega Sokola »Bratje«. Kljub vsem oviram so se slednjič vračali četniki v Ljubljano ter so znova dokazali s svojo disciplino in neustrašenostjo, da so bile nepotrebne odredbe, bojazen in strah od gotove strani brezpomembne in neumestne.

Proračun trboveljske občine

Trbovlje, 20. marca

Uprava tukajšnje občine je sestavila proračun za prihodnje proračunsko leto. Proračun izkazuje 3,616.333. Din napram Din 3,607.283.— v preteklem letu. Dohodki znašajo Din 3,616.333.— ter se krijejo iz 112% občinske doklade na vse državne neposredne davke, kar je proračunano na Din 1,466.203.—. Izmed ostalih dohodkov je največji občinska trošarina na alkoholne pijače, ki bo dala okroglo Din 445.000, dalje trošarina na uvoz mesa in mesnih izdelkov Din 32.000.—, trošarina na cement, ki bo vrgla Din 24.000.—, na čevlje Din 50.000— in končno največja pozicija med trošarinskimi dohodki, trošarina na električni tok, ki bo dala nič manj kot 960.000.— Din. Ostanek bodo krile razne takse, zlasti pa dohodki iz občinskega gospodarstva. Pri izdatkih se je v novem proračunu neznatno dvignila postavka osebni izdatki, ki znaša Din 306.756.—, prav tako tudi postavka osebna in imovinska varnost, ki znaša 70.434.—.

Postavka narodno zdravje je skoraj ista kot lansko leto in znaša Din 92.639.—, izdatki postavke občinsko gospodarstvo pa so letos zmanjšani za okrog 6000.— Din in znašajo 135.636.—. 7 vpokojencev prejema pokojninno odnosno doklado v skupnem znesku Din 30.513.—. Postavka narodna prosveta, t. j. vzdrževanje šol predvideva v novem proračunu izdatkov za Din 294.876.—, dočim je znašala v lanskem letu Din 471.206.— in se je brzčas znižala radi nove banske uredbe, s katero bo prevzela vzdrževanje narodnih šol v bodoče banovina. Postavka gradbena stroka ima izdatke v znesku Din 195.000.—, napram 266.000 Din v prejšnjem proračunu. Poleg vzdrževanja občinskih cest, mostov, poprave in vzdrževanja občinskih zgradb, čiščenja rek, potokov, vodnjakov, itd., je letos predvidena gradnja mostu čez Trboveljščico pri sokolskem domu, kar bo stalo 20.000.— Din, adaptacija hiralnice z donosom Din 50.000.— in gradnja mostu v Urhovčevi loki, kar bo stalo Din 30.000. Za Kmetijske potrebe je predviden skoraj enak znesek kot lani. Za narodno zdravje je predviden znesek Din 255.000.—, ki je za 120.000.— Din večji od lanskega, ker se namerava graditi šolska poliklinika in zdravstveni dom. Nekoliko nižja od lanske je postavka socijalno skrbstvo, ki znaša letos 665.000 Din, vendar so pa tudi letos najvažnejši socijalni izdatki kriti s primernimi zneski. — Postavka odplačilo posojil nosi visoko številko okroglo 700.000 Din. Izdatki postavke občinsko gospodarstvo predvidevajo Din 303.402.— in so od lanskega proračuna neznatno manjši. Ostanek do 3,616.333.—, kolikor znašajo tudi izdatki, se krije z raznimi nepričakovanimi izdatki. —

Proračun je občanom, zlasti pa davkoplačevalcem na vpogled od 18. t. m., vendar pa bo o njem razpravljal še občinski odbor predno bo predložen oblasti v odobritev. —

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek 22. marca: zaprto.
Torek 23. marca: Zadnji signal. Red A.
Sreda 24. marca: Med štirimi stenami. Krstna predstava. Premijerski abonma.
Četrtek 25. marca: zaprto.
Veliki petek, 26. marca: zaprto.
Velika sobota, 27. marca: zaprto.

*

Krstna predstava Brnčičeve izvirne slovenske drame »Med štirimi stenami« bo v drami v sredo 24. t. m. za premijerski abonma. Pisec je zajel snov iz našega ljubljanskega meščanskega življenja ter prikazuje na močan, jako dramatičen način usodni dan v rodbini vpokojenega uradnika Galeta. V učinkovitih dialogih podaja tekom zgoščenega dejanja miselnost meščanskega človeka-povprečneža, ki stoji tuj napram svojim otrokom in sodobnim življenjskim problemom, zaljubljen v svoj življenjski nazor, zgrajen na laži, radi katere se mu razruši rodbina. Delo je izrežiral in insceniral ing. Stupica.

Veliki četrtek, veliki petek in veliko soboto ostaneta drama in opera zaprti.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek 22. marca: zaprto.
Torek 23. marca: Navihanka. Red Četrtek.

Iz Maribora

— Gledališče. Prva repriza pri krstni predstavi lepo uspele operete Pavla Rasbergerja »Rdeči nageljni« bo v torek zvečer za red A.

— Resolucija proti delu v kaznilnicah. Maribarski obrtniki so na nedavnem protestnem zborovanju proti delu v tukajšnji kaznilni sprejeli utemeljeno resolucijo, v kateri zahtevajo v svrho rešitve obrtniškega stanu ukinitev dela v kaznilnici na škodo obrtnikov.

— Maribor izvaža živino na Malto. Te dni je poslalo znano mariborsko podjetje Filipančič več vagonov govedi na Malto. Živina bo najbrže odposlana tudi v Španijo.

— Znorela, ker je bila okradena. Te dni se je vrnila iz Francije, kjer si je kot kuharica prihranila 10.000 frankov, 36letna Julijana Sobočan. Ko je imenovana v vlaku nekoliko zadremala, je izrabil priliko neznani tat in ukradel kovčeg z vsem denarjem. Sobočanova je tatvino opazila v Dolnji Lendavi. Zaradi tatvine je dobila živčni napad in nekoliko časa nato so se pojavili znaki umobolnosti, tako da so morali nesrečnico prepeljati v bolnico.

— Žrtev napada je postal v Slivnici pri Mariboru 19letni poljedelec Anton Majer iz Brezule. Neznani napadalec ga je z nožem zabodel v hrbet in mu ranil pljuča. Ranjenčevo stanje v bolnici je zelo nevarno.

— Lizol. V Stritarjevi ulici 17 je izpila 22letna služkinja Klara Farkaš večjo količino lizola. Na pomoč so takoj prihiteli reševalci, ki so obupanko prepeljali v bolnico. Toda kljub takojšnji zdravniški pomoči je mladenka po prevozu izdihnila. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen.

— Šušteršičevi harmonikarji v Studencih. Pretekli četrtek so nastopili na povabilo krajevnega odbora Rdečega križa v Studencih v tamkajšnji Grmekovi dvorani mali harmonikarji, ki jih vodi nastavnik g. Vilko Šušteršič iz Maribora. Koncert je v vsakem oziru zelo dobro uspel in so bili številni poslušalci navdušeni nad neprisiljeno otroškim nastopom. Zlasti so bili deležni viharnega odobravanja mali Janezek, Milanček in Tonček za solotočke. Program je bil zelo pester in je obsegal narodne pesmi in narodne plese iz vse države, mnogo pozornosti pa so zbujale tudi krasne narodne noše. Kljub temu, da je štel zbor 30 otrok, je prišla dinamika posameznih pesmi popolnoma do izraza. Čisti dobiček koncerta malih Šušteršičevih harmonikarjev je bil namenjen revni studenški deci.

— Jožefovanje v Mariboru je bilo zaradi krasnega pomladanskega dne živahno kakor le redkokdaj. V Studencih je bil aranžiran pravcati prater vrtiljakov, strelišč, cirkusov in drugih šotorov. Tudi letos so bile v modi tradicionalne kuhalnice. Veselje in rajanje na Jožefovem pratru je trajalo pozno v noč.

— Puškinova proslava mariborskih dijakov. Kakor doznavamo, bodo priredili dijaki državne realne gimnazije v Mariboru 24. t. m. v veliki kazinski dvorani Puškinovo proslavo za 100letnico pesnikove smrti. Vodstvo proslave je v rokah osmošolca fratra Viktorja Čokana. Proslava kaže izredno zanimanje mladine za velikega slovenskega pesnika, česar se moramo v času, ko se mladina zanima večinoma le za sport, res veseliti.

— Rušani pripravljajo »Miciki je treba mešat«. Gledališka družina v Rušah se že pripravlja na otvoritev gledališke sezone. Otvorili jo bodo z uspelo Jankovo igro »Od pohorskih pavrov vam hočem zapet«. Novost bo ljudska igra »Miciki je treba mešat«, ki je sicer polanska pa jo bo g. Franjo Sornik primerno preuredil za pohorski milje.

— Starček skočil v reko. V Prevaljah se je naveličal življenja 78letni delavec Martin Žorman. V obupu zaradi bolezni je skočil v reko Mežo in utonil. Njegovega trupla še niso našli.

— Žrtev sleparja je postala bolniška služkinja Marija Simenko. Te dni se je zglasil pri njej neki odpuščeni kaznenec in dejal, da ga pošilja njen oče po denar. Šimenkova mu je res izročila večjo vsoto denarja, ki ga pa starši niso prejeli. Sleparja išče policija.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 22. marca, katoliški: Oktavijan.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

KINO MATICA: Port Artur.
KINO IDEAL: Poslednji akord.
KINO SLOGA: Marija Baškirčeva (Iz dnevnika ljubljene).
KINO UNION: V vrtincu enega večera.
KINO MOSTE: Orijent in Reduta v operi.

Združenje pletilcev: občni zbor ob 14. v sejni dvorani Društva industrijcev (Ljubljanska kreditna banka).

Produkcija državnega konservatorija: ob 18.15: v veliki Filharmonični dvorani.

Društvo industrijcev in vojetrgovcev: diskusijski večer ob 20. v društveni dvorani, Tyrševa cesta 1 b-II.

Pedagoško društvo: predavanje ravnatelja gluhonemnice g. Grma »Percepcija in notranje grajenje govora — nemotec« ob 18. v mineraloški predavalnici univerze.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Izpod sita

Nedavno smo čitali, kako moderne države skrbe po svetu za zaščito že redkih živali in rastlin. Že več desetletij ustanavljajo tako zvane zaščitne parke ali rezervacije, kjer živali uživajo popolno svobodo in jih ne sme nihče preganjati in zatirati. To je vsekakor v veliko čast človeštvu in dokaz visoke stopnje njegove civilizacije.

Pri tem se pa človek spomni še na potrebo drugih rezervacij, ki zdaj niso še uvedene nikjer, niti ne v najmodernejših državah, kjer se sicer vpraša duše v sami kulturi in njenih dobrinah. Čedalje bolj se namreč kaže potreba po ustanovitvi rezervacij za ljudi, ne le za živali in redke rastline. Človek sicer še ni redka žival, toda vse kaže, da se bo prej ali slej iztrebil, če ne bo užival posebne zaščite. Koljemo se na vseh kontinentih z najmodernejšimi pripomočki, da človek ni več nikjer varen. Če ne bomo kmalu začeli ustanavljati rezervacij za ljudi, vsaj takšnih, kakršne so v Ameriki za Indijance, bo prepozno in najbolj zanimiva žival na zemlji bo izumrla, odnosno se bo iztrebila. Škoda bi je itak ne bilo, ker vidimo, da so živali mnogo pametnejše od človeka. Žival žre samo, dokler ni sita, zveri trgajo svoje žrtve samo če so lačne, ljudje se pa pobijajo in uničujejo delo celih pokolenj brez vsake potrebe iz golega sadizma in požrešnosti. Res lepa krona stvarstva je človek.

Z Jesenic

— Španski prostovoljci so se vrnili. Pred tednom smo poročali, da je z Jesenic odšlo več mladeničev v Španijo, da bi se menda borili v vrstah rdeče armade proti španskim nacionalistom. Prispeli so na otok Hvar, kjer bi jih morala po dogovoru čakati ladja, ki bi jih prepeljala v solnčno Španijo. Vsled hudega viharja na morju pa se je ladja močno zakasnila. Med tem pa so za namero mladih ljudi zvedele oblasti, ki so navdušene borce za rdečo Španijo razgnale ni napotile v njih domače kraje.

— Naval ljudi na sejem. Sejem na Jožefovo je privabil velike množice ljudi iz vsega sreza na Jesenice. Toliko ljudi že dolgo ni bilo na sejmu, čeprav so vsi sejmi na Jožefovo dobro obiskani. Kralja Petra cesta je za sejmišče postala veliko preozka, prodajalci postavljajo svoje stojnice čim dalje bolj proti sredini ceste. Misliti bo treba na drug prostor, kjer bodo imeli prodajalci in kupci prostor za mirni kupčijski razgovor ter možno mirno izbiro, oceno in prodajo blaga, kar je bilo to pot skoraj nemogoče. Kupčija je bila srednja. Največ povpraševanja je bilo po semenih, najbolje pa so se tudi to pot odrezali židovski prodajalci z bazarskim blagom, ki je vse po 10.— Din. Pri njihovih stojnicah je bila včasih taka gnječa, da se skoraj ni bilo možno preriniti skozi. Največje zanimanje ljudstva pa je zbudila razstava mesnih izdelkov, ki jo je okusno aranžiral mladi mesar g. Valentin Herman v svoji mesnici poleg sejmišča. Take razstave na Jesenicah doslej še ni bilo. Delala bi čast velikemu mestu. Razstavljenih je bilo v mnogovrstnih okusnih oblikah toliko dobrot, da so ljudje kar strmeli. Mlademu mojstru vse priznanje. Gostilne okoli sejmišča so imele polno gostov. Življenje v njih je bilo kot v panju.

— Lep napredek trgovine in obrti. V zadnjem času je bilo v okolišu carinarnice in hotela »Triglav« otvorjenih nekaj trgovin z manufakturo, galanterijo, perilom in modnimi potrebščinami. Nekatere so se preselile z drugih delov mesta druge so bile otvorjene na novo. Sedaj je na tej kratki razdalji Gosposvetske ceste precej trgovin, v katerih kupec dobi vse, kar potrebuje, da mu ni treba hoditi kupovat v druga mesta. Gosposvetska cesta dobiva od leta do leta bolj trgovsko lice in je danes v trgovskem pogledu za Jesenice isto, kar je Ilica za Zagreb ali Mestni trg za Ljubljano. Razlika je ta, da v zagrebški Ilici prevladujejo židovske trgovine, pri nas na Jesenicah pa prevladuje domače delo in kapital.

— Neokusne obleke. Na Jožefovo so prihajali na Jesenice kmetski fantje in dekleta z okolice tako oblečeni, da bi človek mislil, da so prišli s tirolskih in bavarskih hribov. Fantje in dekleta so bili oblečeni v sive obleke z neukusnimi zelenimi našivi ter klobuki z živobarvnimi trakovi in metlicami. Če bi znali še jodlati, potem bi bila slika s tirolskih in bavarskih vasi popolna. Take kričave obleke zgovorno pričajo, kako podeželska mladina zgublja smisel, okus in narodni ponos in kako slepo in obenem nerodno oponaša vsako tujo navlako, pa naj bo še tako neokusna in grda.

Matineja Z.K.D.

NA SPLOŠNO ŽELJO PREDVAJAMO SENZACIONALNI VELEFILM

V glavni vlogi:

Cary Grant **Vihar nad Afriko**

SAMO ŠE JUTRI, V TOREK 23. MARCA OB 14.15 V ELITNEM KINU MATICI

NE ZAMUDITE! DOPOLNILNI SPORED!

Cene Din 3.50 in 5.50

DNEVNE VESTI

— **Naši brezposelni inženjerji in zaposleni inženjerji tujci.** Včeraj je imela beograjska sekcija združenja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov občni zbor, na katerem se je obravnavalo med drugim tudi vprašanje naših brezposelnih inženjerjev in v naši državi zaposlenih tujih inženjerjev. Zastopniki večje skupine mladih, samo deloma zaposlenih inženjerjev, so zahtevali, naj se odstranijo iz javnih in privatnih služb vsi inženjerji tuji državljani med njimi tudi Rusi, da bodo lako dobili službo domači inženjerji. Večina je pa protestirala da bi tretirali Ruse kot tujce. Pač bo pa treba revidirati njihove inženjerske diplome, kakor so to storili na Češkoslovaškem in v Franciji.

— **Coudenhove - Callergi v Beogradu.** V Beograd je prispel ustanoviteljpanevropskega pokreta grof Coudenhove-Callergi z ženo, znano dunajsko igralko Ido Rolland. Grof Callergi je na potovanju po balkanskih državah, kjer se sestane s vodilnimi politiki in priredi več predavanj. Iz Beograda odpotuje v Sofijo, potem pa v Bukarešto in Carigrad.

KINO SLOGA TEL. 27-30

Dunajski velefilm

MARIJA BAŠKIRČEVA

V glavnih vlogah: Lili Darvas, Hans Jaraj, Szöke Szakall

KINO MATICA TEL. 21-24

Veliki špijonažni film iz junaških bojev za časa rusko-japonske vojne

PORT ARTUR

Adolf Wohlbrück Rene Deltgen

Predstave danes samo ob 16. in 21.15 uri. Predstava ob 19.15 odpade vsled koncerta.

KINO UNION TEL. 22-21

Veliko filmsko delo po romanu pisatelja Stefana Zweiga

V VRTINCU ENEGA VEČERA

V glavnih vlogah Gaby Morlay, Charles Vanel — Režija V. Tourjansky

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— **Turni tečaj SPD:** V času od 3. do 11. aprila priredi SPD v Ljubljani turni smuški tečaj pod strokovnim vodstvom. Izhodišče bo Mojstrana, vzpon na Staničevo kočo, preko Hribaric v dolino Triglavskih jezer, dalje na Komno, preko Govnjača na Vogel, Črno prst, sestop v Boh. Bistrico. Prijave sprejema pisarna SPD do 30. t. m. Planinci-smučarji, hitite s prijavami, da bo vse pravočasno preskrbljeno.

— **Pomanjkljivosti v novem telefonskem imeniku.** V novem telefonskem imeniku, ki ga je izdala beograjska sekcija JNU, je več pomanjkljivosti. Nekateri telefonski naročniki so izpuščeni, čeprav telefona niso odpovedali. Zdaj imajo seveda neprilike in bodo morali zahtevati, da se te napake kakorkoli popravijo. Tako je izpadla tudi telefonska številka znanega gostilničarja v Štepanji vasi g. Franceta Kregarja 27-51.

— **3dnevni avtoizlet čez Gorico v Trst** 27 III. zjutraj in zvečer, do Gorice 120, do Trsta 160 Din. Prijave: »Po božjem svetu«, Ljubljana Wolfova ul. 1.

— **Grafiki zahtevajo zakon o svobodi tiska.** Včeraj je imela Zveza grafičnih delavcev Jugoslavije podružnica Zagreb občni zbor. Iz poročila upravnega odbora o delu v lanskem letu je razvidno, da je nastopila organizacija proti monopolizaciji šolskih knjig in tiskovin. Sprejeti sta bili dve resoluciji. Prva govori o vedno večji brezposelnosti v grafični stroki in zahteva zakon o svobodi tiska ter politične zakone, ker bi se s tem ublažila brezposelnost med grafičnim delavstvom, druga pa zahteva izdatnejše represalije proti onim, ki kršijo določbe tarifne pogodbe o delovnem času.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Zegrebu in Spitu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 22, v Beogradu 20, v Mariboru in Zagrebu 13, v Ljubljani 9. Davi je kazal barometer v Ljubljani 755.5, temperatura je znašala 2.8.

—. **Tragična smrt mlade služkinje.** Včeraj so našli v Zagrebu mrtvo 22-letno služkinjo Anko Pavlovič. Zastrupila se je s plinom. Ni še znano ali je šla prostovoljno v smrt ali pa gre samo za nesrečo.

— **Še o požaru v Podkraju.** V četrtek 11. t. m. smo priobčili poročilo o požaru v Podkraju. Odbor gasilske čete Radeče nam glede na to poročilo sporoča, da je gorelo v Podkraju 20. februarja. Gasilski avto ni defekten, pač je pa cesta proti Podkraju tako slaba, da je vožnja z avtom po nji zelo nevarna. Gasilski avto se ne uporablja v privatne svrhe, temveč je vedno pripravljen za primer nesreče, in upravlja ga mehanik in vozač z izpitom. Vse to našemu dopisniku menda ni bilo znano, sicer bi ne bil napisal tako netočnega poročila.

— **Strahovito neurje in požari v Bosni.** V soboto ponoči je divjalo v Bosni strahovito neurje. Vihar je podiral dimnike in odnašal strehe. Po Sarajevu je potrgal mnogo napisanih tabel. V okolici Žepča so začeli goreti gozdovi, da je moralo prihiteti na pomoč vojaštvo. Tudi v drugih krajih so nastali požari. V Banjaluki je divjal posebno hud vihar okrog polnoči. V vasi Mijaka pri Žepču je nastal požar v hiši kmeta Rane Nemčiča. V plamenih so našli smrt Nemčič sam, njegova žena in trije otroci, njegov najstarejši sin Raniz se je pa rešil s svojo ženo samo zato, ker sta spala v pritličju. V vasi Opsječki je pogorelo 14 hiš.

— **Deset tisočakov je pognal,** potem se **je pa ustrelil.** V soboto zvečer se je ustrelil v Šibeniku karlovški gostilničar in bivši hotelir na Bledu Šime Koštan star 61 let. V sredo je prispel iz Karlovca v Šibenik in pravil je, da namerava prevzeti kantino nove tvornice aluminija. Z velikim trudom je bil spravil skupaj 10.000 Din da bi ustanovil v Šibeniku novo gostilniško podjetje, pa ga je zaneslo v nočni lokal, kjer je vse zapravil. Zvečer je šel k morju, kjer se je ustrelil. Pri njem so našli samo 70 Din. Zapustil ni nobenega poslovilnega pisma, vendar je pa jasno, da so ga pognale v smrt težke gmotne razmere.

— **Samomor policijskega stražnika.** V soboto zvečer se je ustrelil v Zagrebu policijski stražnik Ivan Križan star 36 let. Bil je že deli časa bolan in vse kaže, da je obupal nad življenjem radi težke bolezni, ki ji ni mogel najti leka v bolnici.

Iz Ljubljane

—lj **Trgovine na praznik.** V četrtek dne 25. t. m. na praznik Marijinega Oznanenja smejo biti trgovine odprte. — Združenje trgovcev.

—lj **Pravljično uro** za naše malčke s pestrim sporedom priredi TKD Atena. V sredo vsi v Delavsko zbornico na Miklošičevi cesti ob 16. uri. Za stroške za dvorano prispevajo odrasli 5 Din, otroci 3 Din.

—lj **Vsem pevcem Sloge na znanje!** Danes ob 20. uri v glasbeni dvorani Sloge nujna vaja mešanega zbora zaradi predstoječega nastopa.

—lj **Pedagoško društvo v Ljubljani** priredi danes, 22. t. m. ob 18. v mineraloški predavalnici univerze javno predavanje g. ravnatelj gluhonemnice Grma Frana o temi »Percepcija in notranje grajenje govora (psihofiziologija govora) — nemote«. Po predavanju bo strokovni učitelj g. Puher Karl pokazal na gojencih, kako se poučujejo gluhonemci v glasovnem govoru. Iskreno vabljeni!

—lj **Člane ljubljanskih pevskih društev** in koncertno občinstvo sploh opozarjamo na izvedbo velikonočnega oratorija »Trpljenje Jezusovo« v veliki filharmonični dvorani na velikonočno sredo dne 24. t. m. ob 20. Splitsko pevsko društvo Zvonimir se pripelje ta dan v Ljubljano, da izvede to znamenito delo hrvatskega skladatelja Borisa Papandopule, ki bo hkrati diriginal svojo prvo izvedbo v Ljubljani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

—lj **Drevi ob četrt na 7** je zadnja produkcija v okviru tedna »Učite se glasbo«. Nastopijo gojenci našega državnega konservatorija. Uvodno besedo ima prof. Marijan Lipovšek. Spored se dobi v Matični knjigarni za 3 Din.

—lj **Predavanje o sodobnih pogledih in novejših načelih narodoslovne znanosti** bo imel France Marolt, vodja folklornega instituta Glasbene Matice jutri v torek ob 20. v mali filharmonični dvorani. Vstopnina 3 Din. Predavanje ima tudi več skioptičnih slik in izvajale se bodo nekatere originalne gramofonske plošče.

—lj **Antropološko dokazovanje očetovstva** je naslov 20. poljudno-znanstvenega predavanja Prirodoslovnega društva, ki se bo vršilo v torek 23. t. m. ob 18. uri v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi. Predavatelj g. doc. dr. B. Škerlj bo govoril predvsem o potrebi in smislu antropološkega dokazovanja očetovstva, o sodbah v pritrdilnem ali odklonilnem smislu, nekaj o podedovanju normalnih telesnih lastnosti človeka itd. Seznanil nas bo s praktičnim delom dunajskega antropološkega instituta, ki ima v tem oziru v Srednji Evropi največjo prakso. Govoril bo tudi o praktičnih uspehih, podal kritiko in razložil možnosti razvoja antropološkega dokazovanja očetovstva. Videli bomo tudi v nekaj slikah postopek dunajskega antropološkega instituta.

—lj **Tatvina otroškega vozička.** Neka ženska srednjih let se je nedavno oglasila pri neki stranki v času, ko ni bilo gospodinje doma in je od služkinje izvabila otroški voziček, da ga je kupila od gospodinje. Kljub vsem poizvedovanjem dotične ženske ni bilo mogoče najti. Voziček je skoraj nov, pleskan s svetlo sivo barvo in najmodernejši. Občinstvo se svari pred nakupom, kdor bi o vozičku ali dotični ženski kaj vedel, se naproša, da to javi na policiji ali v Gradaško ulico 8.

—lj **Vlom v cerkev v Kosezah.** V koseško cerkvico sta vdrla v noči na nedeljo dva drzna vlomilca. V oknu sta raztrgala železno mrežo in zlezla v cerkev, kjer sta odprla tabernakelj iz katerega sta vzela srebrno, pozlačeno monštranco in ciborij s hostijami, potem pa sta pobrskala še po zakristiji, kjer sta našla srebrn kelih. Ta plen pa jima še ni zadostoval in sta odtrgala tudi železen nabiralnik, kjer pa najbrž ni bilo kaj prida denarja. Vrednost ukradenih cerkvenih posod znaša nad 6000 Din. Ciborij je bil last sosedne podružniške cerkve pri sv. Roku v Draviljah. Vlom je prvi zjutraj opazil cerkovnik, ki je obvestil policijo. Varnostna oblast je drznim cerkvenim roparjem že na sledu. Dva orožnika šentviške postaje sta v soboto ponoči patrulirala po cesti mimo podutiškega gozda, kjer sta naletela na dva sumljiva moška, ki pa sta, čim sta orožnika opazila, izginila v gozd. Orožnika ju nista mogla prijeti, pač pa sta enega spoznala. Je to že znani tatinski domačin, ki se ne bo mogel dolgo skrivati.

—lj **Hud pretep v Šiški.** Na cesti pred pivovarno Union so snoči trije bratje Z. ustavili brezposelnega pleskarja Janeza Severja, stanujočega na Cesti na Brdo in se jeli z njim prepirati brez pravega povoda. Ostalo pa ni samo pri besedah. Kmalu so bratje navalili na Severja in ga pobili na tla. Obdelali so ga z nožem, tako da je bil Sever mahoma ves krvav. Ko so napadalci zbežali, se je Sever zavlekel naprej po cesti, pred Delavskim domom je pa omahnil in omedlel. Nezavestnega je našel stražnik, ki je pozval reševalce. Severja so odpeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da ima težke poškodbe. Napadalce je danes policija aretirala.

—lj **Nenavadna najdba.** Ko se je včeraj izprehajal sprevodnik cestne železnice Josip Koželj po šišenskem gozdu, je na tleh med drevjem opazil vrečo, v kateri je našel 4 še žive kokoši. Koželj je kokoši odnesel na policijo, kjer so ugotovili, da gre za ukradene kokoši nekega posestnika v Kamni gorici pri Dolnicah.

— **Za slepe.** Dim 150 kot darilo za slepe je bilo zbranih v družbi ob priliki godovana prijatelja Jožeta v gostilni pri Katrci pod Rožnikom.

—lj **Izgubljen** je bil v soboto popoldne na poti v Rožno dolino in po Rožni dolini do bajerja zvitek 6 ključev v usnjatem ovoju. Najditelj naj ga izroči v pisarni Aloma Company d. z o. z. Ljubljana, Aleksandrova 2-I proti nagradi sto dinarjev.

100% vaših želja

bo izpolnjenih, ako boste inserirali v velikonočni številki »Slovenskega Naroda«, ki izide posebno pestra in v povečani nakladi. Zlasti trgovci, gostilničarji in obrtniki naj ne zamude ugodne priložnosti. Oglase sprejema uprava do 26. t. m.

—lj **Roparski napad.** Ko se je vračal 53-letni delavec Ivan Maček včeraj ponoči po policijski uri iz neke gostilne v Kosezah domov v Šiško, so ga na cesti napadli trije neznanci. Na tleh ležečemu delavcu so med ruvanjem iztrgali iz žepa uro z verižico in denarnico. Maček je napad prijavil.

Iz Celja

—c **Slovensko obrtno društvo v Celju** je imelo v četrtek zvečer svoj 45 redni letni občni zbor, na katerem je bil s malimi izpremembami izvoljen za prihodnja tri leta dosedanji odbor s predsednikom g. Vinkom Kukovcem na čelu.

—c **Članski sestanek JNS za Celje in okolico** bo drevi ob osmih v Celjskem domu. Na sestanku bo poročal narodni poslanec g. Ivan Prekoršek. Članstvo je vabljeno, da se sestanka polnoštevilno in točno udeleži.

—c **O naravnem in umetnem kavčuku** bo predaval univ. prof. dr. Marius Rebek iz Ljubljane drevi ob osmih na Ljudskem vseučilišču v risalnici meščanske šole.

—c **Umrl je** v soboto v Miklošičevi ulici štev. 6 v Celju v starosti 79 let mestni računski svetnik v p. g. Franjo Kalan, oče znanega javnega delavca in odvetnika g. dr. Ernesta Kalana v Celju. Pokojni je bil odločno nacionalen značajen, delaven in blag mož. Istega dne je umrla na Trgu kralja Aleksandra štev. 7 v starosti 50 let soproga brzojavnega mojstra ga. Neža Planteu roj. Toparjeva. Pokojnima bodi ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

—c **Na praznik Marijinega oznanjenja,** ki pade letos na veliki četrtek 25. t. m., bodo trgovine v območju mestne občine celjske od 7.30 do 12.30 odprte, popoldne pa zaprte. 5. april se ne bo praznoval kot Marijin praznik.

—c **Nesreča ne počiva.** Ko je 20letni splavar Jože Koren s Holmca pri Rečici ob Savinji prevažal splav mu je padel hlod na desno nogo in mu močno poškodoval koleno. V četrtek je šel 37letni Josip Zverk, prevoznik pri hotelirju in mesarju Ivanu Kunstu v Šoštanju z vozom v gozd po drva. Na nekem klancu je odpovedala zavora na vozu. Voz se je prevrnil na Zverka in mu zlomil levo nogo pod kolenom. V Parizljah pri Braslovčah je padla 54letna posestnica Terezija Bošnakova v sobi tako nesrečno, da si je nalomila desno nogo. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

—c **SK Atletik : ČSK 3:2 (2:0).** Celjski Atletiki so si v nedeljo končno priborili prvi dve točki. Podsavezna prvenstvena tekma obeh klubov se je vršila na igrišču pri »Skalni kleti« pred 300 gledalci. Atletiki so nudili v prvi polovici tehnično in kombinatorno slabo igro, podajali so netočno, napadu pa je manjkala povezanost in odločnost. Šele v drugem polčasu so se znašli in s tremi zgoditki dosegli zmago proti gostom ki so že bili vodili z 2:0. Čakovčani so pokazali dobro tehnično obvladanje igre in so se v prvem polčasu krepko uveljavili v drugem polčasu pa ni znal napad spraviti niti ene žoge v mrežo. Prvih dvajset minut je bila igra odprta in tipično visoka, potekala pa je v nabijanju žoge brez posebnih kombinacij. V 21. minuti uspe Gavezu prvič potresti mrežo Atletikov. Gostje preidejo po tem uspehu v lahno premoč in v 26. minuti zviša Breskauer po lepem napadu na 2:0. Igra postaja živahnejša. V 30. minuti mora eden izmed gostov zaradi hude poškodbe na nogi zapustiti igrišče in ČSK igra vse do konca samo z 10 igralci. Proti koncu izvedejo Atletiki nekaj akcij in si ustvarijo dve zreli poziciji, ki ju pa ne znajo izrabiti. Po odmoru se slika močno izpremeni. Gostje igrajo sicer še dalje s precejšnjo vztrajnostjo, vendar pa se domačini znajdejo ter začno igrati bolj smiselno in z elanom. V 11. minuti diktira sodnik enajstmetrovko proti gostom in Schuh II zniža na 2:1. Atletiki začno pritiskati in v 24. minuti izenači Krempuš po hitri akciji z ostrim strelom. V 33. minuti pošlje Schuh po dobrih potezah napada žogo v mrežo gostov in postavi končni rezultat. Gostje napno vse sile, da bi izenačili a rezultat ostane nespremenjen. Sodil je g. Reinprecht točno in objektivno.

Iz Kamnika

— **Mali grad.** Stara zgodovinska razvalina Malega gradu, ki predstavlja s svojo cerkvico nekak simbol Kamnika, saj ga tako radi slikamo na letakih in propagandnih brošurah, je v tako slabem stanju, da lahko vsak trenutek pričakujemo, kdaj bo vse skupaj zgrmelo v dolino. Pred dnevi je iz sredine zidu, ki je obrnjen proti Samčevem predoru, izpadel velik del in kamenje je odletelo proti cesti. Sreča, da ni bilo nobene žrtve. V našem listu smo že ponovno opozarjali na nevarnosti, ki prete pešcem, če se ne bo staro razvalino temeljito popravilo. Toda naša stara grda navada je, da se za stvar pobrigamo šele takrat, ko nam teče voda v usta. V četrtek se je sestala posebna komisija, ki je imela nalogo proučiti stanje. Mestno občino je v tej komisiji zastopal predsednik g. Stergar, meščansko korporacijo načelnik gosp. Benkovič, podružnico SPD g. Koželj in tujsko prometno društvo g. Skala. Komisija je ugotovila, da so razvaline v desolatnem stanju in potrebne takojšnjega popravila. Ogledala si je tudi cerkev, kjer je našla isto stanje. Podstrešje, streha, stolp, posebno pa severovzhodni oporni zid so v razpadajočem stanju. Stroški danes prav gotovo ne bodo manjši, kot bi bili, če bi se popravilo izvršilo ob pravem času.

— **Nesreča v planinah.** Pri smučanju si je na Veliki planini zlomil nogo dijak Roš iz Ljubljane. Smučarja sta prenesla v dolino oskrbnik koče in neki gorski vodnik, odkoder so ga prepeljali v ljubljansko bolnico. Pri prenosu ponesrečenca so zelo pogrešali potrebno vrv in dereze. Skrajni čas bi že bil, da dobe planinske koče vso potrebno opremo.

— **Polomljena brv.** Na brvi, ki vodi čez Bistrico v Keršmančev park je popolnoma strohnela ograja in v noči od četrtka na petek, se je v dolžini kakih 15 m prevrnila v vodo. Tudi tu velja staro kamniško pravilo: »Zakaj naprave vzdrževati in popravljati, če pa lahko počakamo, da se same podro, potem bomo pa napravili novo.«

SOKOL

— **Sokolska župa Ljubljana.** Včeraj je umrl eden najmarljivejših sokolskih delavcev, bivši savezni načelnik brat Ivan Bajželj. Dolžnost naša je, da se v čim večjem številu udeležimo njegovega pogreba, ki bo jutri v torek 23. t. m. ob 15. uri iz mrtvaške veže splošne državne bolnice. Vabimo članstvo ljubljanskih in okoliških sokolskih društev, da se udeleži pogreba v čim večjem številu v kroju in z društvenimi prapori. Zbirališče članstva v kroju, društvenih praporov in godbe Sokola I je na telovadišču Sokola I na Taboru ob 14.30. Civilno članstvo s sokolskim znakom se zbere pred mrtvašnico. Zdravo! Župna uprava.

— **Sokol I. Ljubljana — Tabor** sporoča svojemu članstvu, da je preminul njegov dolgoletni aktivni član brat Ivan Bajželj. Blagopokojnega spremimo na njegovi zadnji poti v kroju z društvenim praporom jutri ob 15. uri iz splošne bolnice k Sv. Križu. Prosimo, članstvo za polnoštevilno udeležbo.

Iz Laškega

— **Živinski in kramarski sejem** bo v Laškem, kakor vsako leto, v četrtek 25. t. m. Toliko v vednost, ker so se pojavili dvomi glede na to, da je ta dan praznik Oznanenja Device Marije.

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din preklici

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

OBJAVA

Poročiti se želita Bogdan Pušenjak, zasebni uradnik v Slovenjgradcu, rojen v Mariboru, in gospodična Jelena Salai, zasebnica v Subotici, Mirna ul. 7, rojena v Szegedu (Madžarska).

Pozivam vse, katerim je znano, da obstojajo kakšni zakoniti zadržki za sklenitev zakona med imenovanima, da to meni javi. — Subotica, 20. marca 1937. — Mazič Andrija, matičar. 843

KLIŠEJE ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

NOVOSTI

lepe vzorce za pumparce, sportne obleke, nudi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. 2. L.

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI premog

brez prahu, KOKS, SUHA DRVA.

I. POGAČNIK

Bohoričeva 5 — Telefon 20—59

IZREDNA PRILIKA

Umetno sušeni parketni odpadki poceni pri F. Vertačniku, Masarykova 28. 839

Za Veliko noč

GNJAT IN ŠTAJERSKO PERUTNINO NUDI NAJBOLJŠE

SLAMIČ

Na željo se gnjat brezplačno skuha

Ia. CELI OREHI

tanke lupine, 50 kg za 245 Din, jedrca bela, 10 kg za 156 Din zajamčeno sveža jajca, 720 komadov za 340 Din. Franko podvoz razpošilja: G. Drechsler, Tuzla. 826

STROKOVNJAK

obrezuje, prodaja ceneje žlahtna drevesa, lepe vrtnice, lepotičje itd., dnevno pri Šentjakobu in v Zg. Šiški 56. 840

LES

Smrekovi hlodi 4 m in od 20 cm preseka naprej do preko 40 cm I., II., III. vrsta v količini cca 100 kub. m, ter borovino od 20 cm preseka do preko 40 cm I., II. in III. vrste cca 120 kub. m, cca 10 kub. m lepih hlodov 3 do 6 meterskih in 30 cm preseka naprej preko 40 cm preseka I., II. vrste, ter 400 do 600 komadov telegrafskih drogov dolgih 6 do 12 m v neolupljenem stanju prodam najvišjemu ponudniku. — Gozdna uprava graščine Negova, — p. Ivanjci.

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ne morete doseči enakega učinka, kakor s časopisnim oglasom, čigar delokrog je neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desettisočem čitateljev. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese korist trgovcu in kupcu.

Se je prilika!

POSLEDNJI DNEVI!

Otroške obleke . . .	Din 65.—
Moške obleke	Din 132.—
Moški plašči	Din 165.—
Moški Hubertus plašči .	Din 189.—

ANT. KRISPER

Mestni trg 26

Makulaturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda"

Ljubljana, Knaflijeva ulica štev. 5

Kolektivna pogodba v stavbni stroki

Stavbniki pravijo, da gospodarska kriza pri nas še ni popustila

Ljubljana, 22. marca

Delodajalska organizacija stavbne stroke je pomemben činitelj v našem gospodarskem življenju, zato nam navadno občni zbor Združenja pooblaščenih graditeljev pokaže precej nazorno sliko o življenjski sili našega gospodarstva, saj od gibanja stavbne delavnosti zavisi predvsem razvoj vsega gospodarskega življenja. Včerajšnji občni zbor ki je bil 19. redni, je bil v posvetovalnici Zbornice za TOI. Vodil ga je predsednik stavbnik M. Zupan

Iz predsedniškega, kakor tudi iz poročila strokovnega tajnika je razvidno, da se stavbna delavnost lani pri nas še ni mogla dovolj razmahniti, čeprav se kaže izboljšanje. Da pa stavbna delavnost pri nas ni živahnejša, je treba pripisovati tudi drugim činiteljem, ne le gospodarski stiski, predvsem posebnim razmeram naše banovine. Pri nas še vedno zelo ovira stavbno delavnost pomanjkanje cenenih kreditov za stavbna posojila. Lani je bilo pri nas zelo malo javnih del. Nezaposlenost je pri nas še vedno velika in se kaže še posebna potreba po javnih delih. Zlasti bi bilo treba začeti graditi čim prej jadransko cesto. Investicije za cesto se zelo bogato obrestujejo neposredno in je napačno mnenje, da so mrtev kapital. — Zaradi nekoliko poživljene stavbne delavnosti se položaj stavbne stroke lani pri nas ni izboljšal. Podjetniki se tudi ne morejo tolažiti z davčnimi olajšavami, saj so postale javne dajatve v nekem pogledu še večje breme kakor prejšnja leta, zlasti takse in davščine. Zaradi šušmarstva trpi stavbna stroka silno škodo in bi imeli legalni obrtniki najmanj tretjino več zaslužka, če bi bilo šušmarstvo odpravljeno. Na 20.000 vseh obrtnikov v naši banovini odpade približno 10.000 šušmarjev, ki zaslužijo okrog 40 milijonov Din na leto, 18.732 legalnih obrtnikov pa samo 46 milijonov. Zakona o zatiranju šušmarstva še vedno ni. Uredba o minimalnih mezdah, ki bo stopila prihodnji mesec v veljavo, ni prinesla našemu stavbnemu delavstvu nobenega izboljšanja, ker je pri nas višji življenjski standard kakor v drugih pokrajinah države, pač pa naši podjetniki pozdravljajo uredbo, ker se bodo po nji izboljšale splošne socialne razmere v državi. Uredbo o minimalnih mezdah so vedno zahtevali, kakor zahtevajo zakon o zatiranju šušmarstva.

Število članstva — združenje šteje 79 članov — se ni spremenilo do lani. Združenje je opravilo lani mnogo pisarniškega dela in ščitilo je interese svojega članstva odločno ob vsaki priliki, kar dokazuje tudi lep uspeh, da so bile stavbniku priznane obrtne pravice, ki so jih užival pred uveljavljenjem novega obrtnega zakona.

Na občnem zboru so tudi sklepali o pogajanjih za novo kolektivno pogodbo; pogajanja bodo najbrž prihodnje dni že ugodno zaključena. Toda pokazalo se je, da stavbniki ne bodo več popustili pri mezdni tarifi; vztrajajo pri svojem predlogu, ki bi bile po njem mezde povprečno 35 odst. nižje, kakor jih predlaga delavsko zastopstvo. Po delodajalskem predlogu je določena spodnja in zgornja meja mezd. Zborovalci so sklenili, da se zgornja meja ne sme prekoračiti in da bodo sicer prepustili ureditev mezdnega vprašanja banski upravi, kakor določa uredba o minimalnih mezdah, če delavstvo ne bo pristalo na njihov predlog. — Na občnem zboru je bil ustanovljen tudi podporni fond.

Naši učitelji v Beogradu in Kragujevcu

Posebno toplo in prisrčno so bili naši pevci sprejeti v srcu Šumadije

Beograd, 20. marca

Po gmotnem in moralnem uspehu v Borovem se je dokaj utrujen zbor pripeljal v Beograd, kjer si je privezal z jedačo in izdatnim spancem svojo pevsko dušo da je z zaupanjem zrl na večerni svoj nastop v prekrasni Kolarčevi dvorani. Žal se je vodstvo turneje nekoliko preveč zaneslo na organizacijo pevske zveze v Beogradu in je bil zategadelj obisk za tukajšnje razmere prilično pod povprečnim. Vendar je dokaj številno prispel cvet tukajšnjih Slovencev, v prvih vrstah pa smo z veseljem ugledali pomembne odličnike. Tam so prisostovali naši pevski zmagi minister dr. Miha Krek, dalje senatorji dr. Albert Kramer, Pucelj Ivan, Zec, Nemet, G. Andjelinović poslanci Lenarčič, Pastorovič, predsednika drž. sveta dr. Škarja, dr. Sagadin. Ker je bil po važnih državnih poslih zadržan, je ministrski predsednik dr. M. Stojadinović poslal zboru pismene in izdaten zveneč pozdrav z opravičilom ter željami, da bi zbor uspešno nadaljeval po začrtani pevski poti. Prav tako je opravičil svojo prisotnost notranji minister dr. A. Korošec, ki je priložil lep znesek kot poklon. Zboru je bila s tema dvema vsotama odvzeta precejšnja materijalna skrb. Med pomembnimi glavami beograjskega glasbenega sveta smo opazili odličnega glasbenika in kritika g. Miloja Milojevića, čegar hčerka, znana klavirska virtuozinja je z odpovedjo svojega koncerta ki bi se bil moral uprav ta večer vršiti v tej dvorani omogočila našemu zboru da je nastopil.

Beograjski nastop se je vršil v znamenju počastitve spomina pokojnega Emila Adamiča. Na sporedu so bile izključno njegove skladbe z uvodnim spominskim govorom predsednika Draga Zupančiča. Koncertni del je moral s svojim izvajanjem zadovoljiti tudi ostra kritična ušesa. Trenutno še ni pri rokah ocen ki jih bodo časopisi, ki zgodaj izidejo prinesli šele v nedeljski številki, kajti kljub skromnemu obisku je predstavljal ta koncert umetniški dogodek, ki je potrdil že malce omajani izvrstni sloves tega požrtvovalnega korpusa.

Po koncertu je prinesel pevcem svoje in pozdrave ministra prosvete načelnik tega ministra Jakšić. Ob tej priliki si je z izredno pozornostjo pustil razložiti osnove tega zbora ki ga je kakor je zatrdil sam, iznenadil v najboljšem pomenu besede. Obljubil je zboru vso svojo pomoč, ki jo tak zbor tudi po vsej pravici potrebuje in zasluži. Izmenjal je prisrčne besede z dirigentom Milanom in predstavniki zbora. Torej kratko: zbor je v vsakem pogledu zmagal.

Dve uri po zaključku koncerta je zbor že razpoložil svoje kosti zaspal kajti, čaka nas še pet koncertov, ki si sledijo dan za dnem brez odmora. V soboto ob 11. uri se je spočitih in vedre volje odpelalo naših 70 trubadurjev proti Kragujevcu. Slede Niš, Leskovac, Kumanovo in zaključna korona Skoplje.

Kragujevac, 20. marca

Zadnjo minuto, zares zadnjo, pred odhodom iz Beograda nas je dohitela velika sreča: posrečilo se je izposlovati četrtinsko voznino za naš zbor in to po zaslugi narodnega poslanca dr. Videca Antuna, ki je na učinkovit način to pa na podlagi našega sjajnega pevskega uspeha, zamogel izpolniti našo iskreno željo, kar nas je odrešilo gmotnih skrbi. Sijajno razpoloženi smo se odpeljali zdravi in čili proti srcu Šumadije, industrijskemu Kragujevcu.

Tu smo doživeli tako prisrčen in nepričakovan sprejem, da bi potrebovali mnogo prostora, če bi ga hoteli opisati. Čutili smo samo eno, a to globoko in prepričevalno: bratje iz junaške Šumadije in številni naši rojaki, ki so tu našli svoj kruh so nas brez pridržka sprejeli v svoje občestvo. Na viden in nedvoumen način se je manifestirala bratska vez ki je nekateri nočejo in nočejo priznati. Sprejeli so nas kot bratevzgojitelje bodočega jugoslovenskega naraščaja, ki tu s šajkačo na glavi čaka dogodkov, pri nas pa z odprtim srcem sprejema ono, kar manjka — iskrene in velike ljubezni do naše krvavo prihojevane domovine — skupne očetnjave. Naj omenimo samo najbolj markantne osebnosti javnega, vojaškega, cerkvenega in viteškega okolja, ki so vsi brez izjeme poslali najmanj po dva predstavnika na kolodvor. Med sviranjem vojaške godbe 19. pp. smo stisnili roke dragim bratom. Pozdravil nas je šolski upravitelj in predsednik JUU g. Dragiša Mihajlović, toplo s pravo šumadinsko jedrovitostjo. Za pozdrave se mu je zahvalil predsednik Drago Supančič. Šolska mladina nam je zapela »Hej Slovani«. Prišli so med drugimi: načelnik mesta g. Kamenko Božič, polkovnik vojnega okruga Gjoka Pavlović zastopnik komandanta divizije, sodni major Aleksander Mihajlović, zastopnik uprave vojno-tehničnega zavoda major Vitas z rojakom kapetanom Rajkom Vrtovškom, prota-namestnik Pavlović Vlastimir, upravnik drž. delavske čete Peter Jevdjević. Tu so bili zastopniki pač vseh društev in ustanov gimnazije učiteljske šole, ženske obrtne šole, šolske dece, gasilci in nešteta masa naroda v pregostem špalirju. Sprejem se je spremenil v navdušeno manifestacijo bratske sloge in ljubezni, videč v dragih gostih glasnike boljše in lepše bratske vzajemnosti.

Razvila se je povorka z godbo na čelu, ki je krenila pred monumentalni spomenik padlim junakom, kjer je spregovoril dobrodošlico organizator gostovanja, domačin Dragiša Mihajlović učitelj in predsednik JUU za kragujevsko-gružanski srez. Sledil je razhod in razmestitev zborovih članov po zasebnih stanovanjih gostoljubnih kolegov in ostalih meščanov. Žal nam ne dopušča prostor da bi podali nekoliko impresij iz tega zanimivega mesta kjer že diha orient. Slovencev živi tu okrog 600 s svojimi družinami v lastnih hišicah, ki predstavljajo posebno kolonijo. Dobro se počutijo zaslužek je lep, cene nizke. Zdajle je sezona jančkov ki so nehali sesati. Poceni, 40 dinarjev po glavi, kožo prodaš pa za dve banki. Pa dovolj o tem.

Šarmantni predsednik občine g. Kamenko Božič je zboru pripravil lepo presenečenje v obliki bogatega banketa, da je bila še s tem poudarjena iskrena bratska želja po pravi medsebojni ljubezni nas severnjakov z vročimi srci šumadijskih bratov. Iskrena mu zahvala.

Koncert se je vršil pred do kraja zasedeno dvorano najboljšega občinstva ki je z naravnost ginljivo širokogrudnostjo vsesavalo zvoke naše pesmi. Morali bi nenekoma ponavljati a ni šlo več kot dva, trikrat, ker je pevovodja za vsako ceno hotel in moral čuvati nežna, sicer utrjena pevska grla. Med že imenovanimi odličniki ob priliki sprejema ki so se tudi koncerta udeležili, smo opazili markantno pojavo brigadnega generala Kopčariča Čeda kot zastopnika službeno odsotnega našega rojaka divizijskega generala Stanka Rupnika mimo številnih rojakov in mladine iz gimnazije in učiteljske šole ter občinstva iz vseh slojev. Skratka: zmagali smo in se zapisali v zlata srca vrlih Kragujevčanov, katerih gostoljubja ne bomo nikoli pozabili, doma pa bo sedemdeset vzgojiteljev stopilo med svojo mladino z živo besedo o veri v boljšo bodočnost, ki mora nekoč priti kajti — nič nas ne loči, in vse kar nas razdvaja danes je več ali manj umetno ustvarjeno, zagrenjeno po brezplodnem dosedanjem razmotrivanju nekih problemov katere smo si, ne vem čemu, morali ustvariti.

Po koncertu smo ostali v družbi mlajših novih znancev in le preveč hitro je tekel čas, ki je opominjal, da se je treba zleknjati in spočiti za jutri, ko bomo v Nišu. Od tam pa še kaj.

Pevci in pevke pošiljajo lepe pozdrave prav vsem posebno pa svoji mladini v učilnicah, ki naj še malo potrpi, da bo slišala veliko veliko novega — lepega, poučnega in velikega.

Edvard VIII. je bil žrtev intrig

Zanimiva propagandna brošura o dogodkih pred odstopom kralja Edvarda VIII.

Dva vodilna urednika londonskega lista »Daily Express« sta napisala propagandno brošuro za bivšega angleškega kralja Edvarda VIII. Brošura je dvignila v angleški javnosti mnogo prahu. Svet je že mislil, da je senzacija kralja Edvarda VIII združena z njegovim odstopom že pozabljena, pa je spet oživela in sicer tem bolj, čim bolj se približuje kronanje kralja Jurija VI.

Brošura je torej vsaj deloma dosegla svoj namen, razgibala je angleško javnost. Že naslov sam je dovolj zgovoren. Glasi se namreč: »His was the Kingdom« (Njegovo je bilo kraljestvo). Treba je pa takoj omeniti, da stoji za to brošuro konservativni lord Beaverbrok, ki je že v kritičnih dneh v decembru javno kazal svoje simpatije za kralja Edvarda VIII. Zato brošura ne more veljati za objektivno. Morda bo šele bodočnost odkrila vse, kar se je godilo v decembru za zaprtimi vrati in kar je ostalo javnosti prikrito. Ni pa tudi izključeno, da svet tega ne bo nikoli zvedel.

Propagandna brošura za Edvarda VIII. torej ni povsem merodajna, ker je pristranska. Vendar je pa tudi v tej obliki zanimiva. Brošura pomeni prav za prav napad na Baldwina in canterburyškega nadškofa. V nji je rečeno, da je postal Edvard VIII. žrtev intrig, katerim je bila končno Simpsonova dobrodošla pretveza in prilika, da so ga odstranili. O nezaželjenem političnem delovanju Edvarda VIII. in Simpsonove baje ni bilo niti govora, čeprav je Baldwin porabil baš to pretvezo, da je pridobil zase delavsko stranko, ki je prej trdno stala na strani Edvarda. Mladi kralj je baje izgubil mnogo prijateljev, ker je v ameriškem tempu zamenjal služabnike svojega očeta z mladimi ljudmi. Čeprav je imel kralj pravico storiti to, so bili vendar konservativni dvorni krogi ogorčeni. Ti nezadovoljneži so se baje obrnili na cerkvene dostojanstvenike in slednji so začeli pridigati proti kralju.

Brošura pravi, da Baldwin ni bil prijatelj Edvarda VIII. in da je čakal samo na ugoden trenutek, da bi mogel nastopiti proti njemu. Brošura omenja tudi dramatičen prizor v Buckinghamski palači tik pred javnim konfliktom. Baldwin je baje opozoril Edvarda VIII., da bi bila njegova poroka s Simpsonovo nezaželjena iz mnogih ozirov. Kralj je pa srdito kriknil: »Sem sicer prvi mož v državi, toda vse kaže, da sem edini mož, ki mu ni dovoljeno oženiti se s tisto, ki si jo je izbral. Baldwin je pa ostal povsem miren, skomignil je z rameni in odgovoril: Položaj angleškega kralja nima samo izrednih pravic, temveč tudi izredne dolžnosti.

Vrednost najlepših ženskih nožic

V Ameriki se bo pokazalo, koliko so vredne najlepše ženske nožice. Na to vprašanje bo moralo odgovoriti ameriško sodišče. V resnici gre samo za eno nožico in še to ne celo, temveč samo za brazgotino na nji. Toda ta brazgotina baje zadostuje, da je uničena vsa lepota. Lani je bila Faith Baconova izvoljena za najlepšo ameriško girl. Na turneji v Chicagu jo je pa doletela nesreča. Z dekoracijo, ki je nepričakovano padla na odru, si je namreč močno ranila stegno. Rana se je sicer zacelila, toda ostala je brazgotina in ta zdaj kazi lepotici nogo. Baconova zahteva od ravnatelja gledališča v Chicagu odškodnino v znesku 4,000.000 v našem denarju. Toliko naj bi bila vredna njena lepota odnosno njena nožica.

Vsi artisti v Chicagu napeto pričakujejo, kako visoko bo sodišče ocenilo nogo mlade lepotice. Toda tu je še nekaj, kar utegne odločiti. Če bi sodišče prisodilo visoko odškodnino tožiteljici, je zelo verjetno, da bodo vse zavarovalnice znatno zvišale premije za zavarovanje ženskih nog. To sicer Baconovi ne bo neposredno škodovalo, pač bodo pa trpele občutno škodo druge lepotice, ki so si dale noge zavarovati.

Iz Novega mesta

— **Pogreb dijaške mamice ge. Josipine Jakac.** Izpred Rokodelskega doma se je v četrtek, ob 16. uri vršil veličasten pogreb v torek po dolgi mučni bolezni umrle, blage gospe Josipine Jakac. Blaga pokojnica je bila mati našega najpopularnejšega akademskega slikarja g. Božidarja Jakaca. Bila je splošno znana in priljubljena na Dolenjskem, zlasti še v Novem mestu, kje jo je poznal vsak otrok. Zlasti je bila blaga pokojnica novomeškim dijakom v pravem pomenu besede mati. Marsikateri dijak je našel v pokojnici svojo dobrotnico namestu staršev. V svojem življenju je ta skrbna žena doživela marsikatero bridkost, kar pa ni strlo njenega duha. Lep žalni sprevod je bil živ dokaz njene priljubljenosti med ljudstvom. V sprevodu, kjer je bilo nešteto vencev, so bili zastopani vsi sloji in poklici, posebno mnogo pa je bilo za pogrebom bivših dijakov novomeške gimnazije, katerim je bila pokojna velika dobrotnica. Pred hišo žalosti in na pokopališču so novomeški pevci zapeli pokojnici v slovo pretresljivi žalostinki. Ohranimo blagi ženi trajen spomin!

— **Prerani grob.** V Bujanovcih v vardarski banovini je v sredo umrl Novomeščanom dobro znani 32-letni g. Janko Nifergal, geometer pri tamošnjem katastrskem sodišču. Pokojni, ki je bil znan v vseh nacionalnih krogih, kot zaveden Jugosloven, zapušča užaloščeno soprogo Ido, roj. Faleskini, hčerko Evico in mater Josipino. Pogreb se je vršil v četrtek na tamošnje pokopališče, odkoder bo kasneje prepeljan v Novo mesto in pokopan na šmihelskem pokopališču, kjer mu že nekaj let počiva oče.

Kupujte domače blago!

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Umrl nam je naš zlati tatek, gospod

IVAN BAJŽELJ

strokovni učitelj v pokoju

Pokopali ga bomo v torek, dne 23. marca 1937, ob 3. uri popoldne, iz mrliške veže obče državne bolnice v Ljubljani, Zaloška cesta, na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo brala v sredo, 24. marca 1937, ob pol 7. uri zjutraj v cerkvi Sv. Petra.

LJUBLJANA, dne 21. marca 1937.

IRMA, žena — MARJANCA in UROŠ, otroka — rodbine: BAJŽELJ, MASTERL, BENEDIK, DONADINI, GREINER in PETEK.

Georges Ohnet: 70

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

— Spregovori vendar, zdrami se iz svoje otopelosti. Grdo sem ravnala s teboj prav kar. Žal mi je. Saj veš, da se človek v razdraženosti lahko spozabi, potem pa obžaluje svojo prenagljenost. Toda jaz te preveč ljubim, da bi mogel le za trenutek pomisliti, da sem te hotela žaliti. To je zadnji ostanek ljubosumnosti, ki je pa že utihnila v mojem srcu. Ljubosumnosti! Bože moj! Čemu in zakaj to? Mar bi ne bilo smešno biti ljubosumna v mojih letih in z mojimi sivimi lasmi? Saj vidiš, da so že povsem sivi. Tako sem skrivaj trpela. Da, vem, bilo je nespametno, da sem še upala. Ti tako mlad, ne moreš več ljubiti tako stare žene. To bi bila morala spoznati že prej. Toda srce nima gub, ono se brani pozabe. Odslej bom pametnejša, oboževala te bom ne zavoljo sebe, temveč zavoljo tebe kakor mati. Da, tvoja mati, to hočem biti odslej. In ti mi boš zaupal, povedal mi boš vse, jaz te bom pa lahko tolažila in bodrila.

Vzravnala se je v svoji plemeniti požrtvovalnosti in oči so se ji zaiskrile.

— O, saj dobro vem, kaj se godi v tebi že dva dni. Ti veš, kam se je zatekla Lucie, ta vrtoglavi Cravant ti je to takoj povedal in zdaj je edina tvoja želja videti jo. No, dobro. Če najdeš v radosti svidenja moč za nadaljnje življenje, o povej mi, to in sama te odvedem k nji.

Armand jo je pogledal, kakor da vidi pred seboj sla iz nebes. Potem je pa sklenil roke, se sklonil nizko in odgovoril:

— O, Mina, Mina! Ti govoriš to po vsem, kar sem storil in po vsem svojem trpljenju zaradi mene! In vse to zame! O, nisem te vreden, tvoja dobrota je zares angelska!

— Toda jaz nočem, da bi umrl! — je vzkliknila. — Ljubše bi mi bilo, da me zapustiš, da te izgubim, samo da te bom videla srečnega.

— Pomiri se, ne bom se ubil. Mojo častno besedo imaš.

—Toda trpel boš še vedno, vsak dan si otožnejši, vsak dan bolj bled, sklanjal se boš k zemlji, kakor bi se hotel sam pokopati v njo. In ostal boš nem na moje prošnje, na vse moje bodrilne besede. Te muke prenašam že dva meseca in zdaj vidim, da bodo vedno hujše, dokler ne pride nekega dne konec. Groza me je in tresem se pri misli na tvojo smrt. Ti ne veš, kaj je pogled na drago, trpeče bitje, ki mu ne moremo pomagati. To je strašno trpljenje obupanih mater, sklonjenih nad zibelkami bolnih otrok. Človek bi hotel dati svojo kri, da bi izlečil neozdravljivo bolnega, pa ni mogoče. Samo roke lahko sklepa in ihti, a še to ne preblizu bolnega, da bi se ne prestrašil, da mu ostane vsaj iluzija, da nihče ne ve, kako blizu je že njegova zadnja ura. O, če se bodo te muke nadaljevale, bom omagala pod njimi in zato te prosim, usmili se me!

Armand se je tiho in otožno nasmehnil, rekoč:

— Gorje, Mina! Lahko vam obljubim, da se ne bom ustrelil, ne morem vam pa obljubiti, da ne bom več trpel. Sramujem se svoje bolesti, toda ne morem je niti premagati, niti zadušiti. Močnejša je od mene, jaz sem samo še igrača v močni in skrivnostni roki usode. Ni mi treba ponavljati vam, kakšno je moje duševno stanje, saj ga sami dobro poznate. Bojim se, da je neozdravljivo. Vse, kar morem v bodoče storiti, je, da bom svojo usodo potrpežljivo prenašal. V svoji plemenitosti ste se mi sami ponudili, da me odvedete k Lucii. Sami dobro veste, da je to edino, česar ne morem, nočem storiti. Umreti? To je kaj enostavno. Zapustiti vas — — to je izključeno.

— Zakaj? Ker nisi prost, ker bi prekršil svoje dolžnosti do mene? Saj vendar mora biti tu pot, po kateri prideš do svoje svobode. Zakon je naju združil, on bo naju ločil. Saj se lahko ločiva.

— Ločitev? Ali ste to vi, Mina ki tako govorite, tako pobožna žena, vneta katoličanka?

— Ah, kaj mi mar vera, kadar gre za tebe? Kaj se bo zgodilo z mojo pobožnostjo, če se bori z mojo ljubeznijo? Razumi dobro, kaj ti pravim. Videč te nesrečnega sem prišla v svojem obupu tako daleč, da mislim samo še na to, kako bi ti pomagala. Moj bog si ti in jaz sem pripravljena žrtvovati ti več, nego svoje ozire in predsodke: radost živeti ob tvoji strani, kar je edina moja sreča na zemlji. Ločim se od tebe, ti pojdeš, jaz pa osanem tu. Ti boš imel pravico vzeti drugo ženo, jaz bom pa živela in vedela, da je ona tvoja, videla bom otroke, ki jih boš imel z njo, dočim ostane meni samo prijeten spomin, da si bil moj, da je vse to bilo in pa grenka zavest, da tega ni več.

Armand je pa odkimal z glavo, rekoč:

— Take žrtve ne morem sprejeti! Vezi, ki naju vežejo, so večne.

— No, torej zakaj pa bog ni napravil tudi najine ljubezni večne? O, Armand, premisli dobro! Ta hip sem tako razburjena, da sem pripravljena na vse. Primi me za besedo, ne oklevaj, požuri se! Kar sem obljubila, tudi storim, pa čeprav bi bilo v nevarnosti moje zveličanje. Drugič bi me pa morda ne našel več tako pripravljene. Zdaj sem pripravljena odpovedati se vsem tem pravicam, tudi najdražji in zame najsvetejši. Odloči se torej hitro, ne pusti me dolgo premišljati.

Vsa iz sebe je sklenila roke in v trenutku, ko ga je hotela pregovoriti, da bi privolil v ločitev, je vroče molila, da bi tega ne storil. Armand se je bil pa že obvladal in pred veličino te bolesti, še večjo od njegove, je povsem pozabil nase.

— Nikoli, Mina, ne danes, ne kadarkoli ne pristanem na to, kar mi predlagate. Mar mislite, da bi bil srečnejši, če bi živel z drugo? Izpremenil bi samo svojo bolest. Globoko sem vam udan, nikar ne dvomite o tem in odklanjam svobodo za ceno vaših solza. Ločitev je morda pameten izhod za tiste, ki se nimajo radi. To je konec dvojne ravnodušnosti ali izhod iz dvojne nezvestobe. Ločitev pa ni za moža in ženo kakor sva midva. Ona lahko uredi čisto gmotne zadeve, čuvstva pa ostanejo nedotaknjena. Nama bi s tem ne bilo pomagano.

Tudi za pomlad kupite pri „PAULINU“ LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5 KER BOSTE V DOBRO KROJENIH MODELIH PLAŠČEV, KOSTUMOV IN PALETOJEV IMELI OBCUTEK SIGURNOSTI IN ELEGANCE.

Urejuje Josip Supančič — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeran — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.